

✓
✓ ప్రపంచ భద్రత వాస్తవికత
అందుకు హామీలు

—మిహాయిల్ గొర్బచేవ్

• అణుయుద్ధ ప్రజ్వలన ప్రమాదాన్ని
తగ్గించే కేంద్రాల ఏర్పాటు ఒప్పందంపై
సోవియట్, అమెరికా సంతకాలు

• స్వేచ్ఛా దీప్తి

• సోషలిజం మేధాసోమత
సంపూర్ణ వినియోగం

ci

సోవియట్ సమీక్ష

సంపుట 21 1987
అక్టోబర్ 6

సంపాదకుడు:

వై. ఎల్. / ఫోలోవ్

అనుక్త సంపాదకుడు:

జి. అభవ దార్

కూయ సంపాదకుడు:

మునగాల జనార్దనరెడ్డి

చిట్ట:

ఎల్. ఎ. గుప్తేష్

1 భారతీయ భాషల్లో వెలువడే వ్రతిక

Printed by A. N. Kazantsev
and published by him at
Soviet Nadu Office, 115,
Theagaraya Road, Madras-
600 017, for the Information
Department of the USSR
Embassy in India Printed at
Sri Venkateswara Printers,
Madras-600 021.

సందలివ్యాసాలను పునర్ముద్రించేవారు
“సోవియట్ సమీక్ష” నుండి అవి
పేర్కొంటే సంతోషిస్తాము.

12LVH105M 232

విషయ సూచిక

ప్రపంచ భద్రత వాస్తవికత, అందుకు హామీలు
—మిహయిల్ గొర్బచేవ్ 2

అమెరికా అధ్యక్షునితో
సోవియట్ విదేశాంగ మంత్రి సమావేశం 17

అణుయుద్ధ ప్రజ్వలన ప్రమాదాన్ని తగ్గించే
కేంద్రాల యేర్పాటు ఒప్పందంపై
సోవియట్, అమెరికా సంతకాలు
—ఒక ముఖ్యమైన విశ్వాస నంపర్లక చర్య 18

అక్టోబరు నాషన్లను చూపిస్తున్నవం:

70 వ వార్షికత్వం దిశగా

స్వేచ్ఛాదీప్తి

వి. పాక్స్వాక్ 22

సోవియట్ మూనియం: దేశమూ, ప్రజా:

సోషలిజం మేధా స్తోమత సంపూర్ణ వినియోగం

ప్రాప్తా సంపాదకీయం 25

పునర్వ్యవస్థీకరణ: పూహలు, వాస్తవాలు

వై. బ్లిన్ 28

ప్రపంచ భద్రత వాస్తవికత, అందుకు హామీలు

—మిహాయిల్ గొర్బచేవ్

సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రకమిటీ ప్రధాన కార్యదర్శి మిహాయిల్ గొర్బచేవ్ రచించిన “ప్రపంచ భద్రత వాస్తవికత. అందుకు హామీలు” అనే వ్యాసం పూర్తి పాఠాన్ని యీ కింద యిస్తున్నాం. ఈ వ్యాసాన్ని చాప్లా, ఇజ్వెస్తియా వార్తా పత్రికలు 1987 సెప్టెంబరు 17న ప్రచురించాయి.

ఐ. రా. స సర్వ ప్రతినిధి సభ 42వ సమావేశం కొద్దిరోజుల క్రితం ప్రారంభమైంది. ఈ వ్యాసం రాయడానికి ఆరేళ్ల చనను ప్రేరేపించినది అదే. సంక్లిష్టమైన, భిన్నత్వంగల మన ప్రపంచాన్ని నానాటికీ అంతస్పంబంధం గలదిగానూ, వరస్పర ఆధారితమైనదిగానూ వస్తుగత క్రమాలు చేస్తున్నాయి. ఈ ప్రపంచంలోని వుమ్మడి సమస్యలను బాధ్యతాయుత సరళిలో, ఒక ప్రాతినిధ్య స్థాయిలో చర్చించడానికి తగిన యంత్రాంగం అవసరం నానాటికీ పెరుగుతోంది: సమకాలీన రాజ్యాల, దేశాల కుటుంబం లోని భిన్నమైన, విరుద్ధమైన అయితే వాస్తవికమైన ప్రయోజనాల సమతూకానికి పరస్పరం అన్వేషణ జరపాల్సిన వేదికగా ఆ యంత్రాంగం వుండడం అవసరం. పుట్టుకరీత్యా, అందులో గర్భితమైన భావనరీత్యా ఐ. రా. స అలాంటి యంత్రాంగంగా రూపొందిల్పిన అవసరముంది. ఆ పాత్రను విర్వహించగల శక్తి దానికి వున్నదని మన విశ్వాసం. అందువల్లనే యీ ఆకురాలు కాలం ప్రారంభ రోజుల్లో, సెలవుల కాలం ముగిసిన యీ రోజుల్లో, అంతర్జాతీయ రాజకీయ జీవితం వేగంగా వూపునందుకుంటున్న యీ రోజుల్లో, నిరాయుధీకరణరంగంలో ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు జరిగే అవకాశం స్పష్టంగా కనిపిస్తున్న యీ రోజుల్లో సోవియట్ నాయకత్వంలోని మేము యీ 20 వ శతాబ్దం చివర్లోని ప్రపంచ రాజకీయ మౌలిక సమస్యలపై మా ఆలోచనలను తెలియజేయడం వుపయోగకరంగా వుండగలదని భావిస్తున్నాం. అలాంటి రాజకీయాల ప్రధాన అంశాలకు ఐ. రా. స సర్వ ప్రతినిధి సభ ప్రస్తుత సమావేశం అంకితమైనందున యిలా చేయడం యెంతో సముచితమైనదిగా కనిపిస్తోంది.

ఈ సందర్భంగా మనం మొదట సమగ్ర అంతర్జాతీయ భద్రతా వ్యవస్థ స్థాపన భావన, సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ 27వ మహాసభ ప్రతిపాదించిన యీ భావన, మహాసభ అనంతరం ఏజెండ్డం గడిచాక యిప్పుడు యే విధంగా కన్పిస్తున్నదీ అన్న విషయాన్ని మనంతట మనం పరీక్షించి చూడాలని అభింషించడం సహజమే. ఈ భావన అనేక

రాజ్యాల తోడ్పాటును పొందింది. మన మిత్రులు—సోషలిస్టు దేశాలు, అరీనోద్యమ సభ్యదేశాలు—మన క్రియాశీల సహ రచయితలు.

అలాంటి వ్యవస్థ యేర్పాటు పట్ల మన వైఖరిని మీకు సమర్పిస్తున్న యీ వ్యాసం ప్రధానంగా తెలియజేస్తుంది. అదేసమయంలో ఒకరి ఆభిప్రాయాలను మరొకరు తెలుపు కొనేందుకు ఐ. రా. స సభ్యదేశాలకు, ప్రపంచ ప్రజలకు యిది ఒక ఆహ్వానం కూడా.

I

20 వ శతాబ్దపు చివరి 25 యేండ్ల కాలానికి మానవుని అస్తిత్వంలో పాదార్థిక పరమైన మార్పులు విలక్షణంగా వున్నాయి—ఆ మార్పులు వాటి సారంలో, ప్రాధాన్యతలో విప్లవకరమైనవి. శతాబ్దాలుగా మానవాళి ప్రగతిని ఆటంకపరుస్తున్న అనేక సమస్యలను పరిష్కరించే శక్తి చరిత్రలో మొదటిసారిగా దానికి లభించింది. ప్రస్తుతమున్న, కొత్తగా సృష్టించిన వనరుల, సాంకేతిజ్ఞతల దృష్ట్యా అనేక బిలియన్ల జనాభాకు తిండి పెట్టడానికి, విద్యగరచడానికి, గృహవసతి కల్పించడానికి, ఆ జనాభాను ఆరోగ్యంగా వుంచడానికి యిప్పుడు యెలాంటి అవరోధాలు లేవు. కొన్ని దేశాల ప్రజల్లో, దేశాల్లో తారతమ్యాలు, శక్తిస్రోమతల్లో వ్యత్యాసాలు స్పష్టంగానే వున్నప్పటికీ భూగోళవాసులకు అర్హమైన జీవనపరిస్థితులకు హామీ వివ్వడానికి ఒక అవకాశం రూపుగొన్నది.

అదేసమయంలో ప్రమాదా - తరెత్తాయి: అవి మానవాళి మనుగడనే సందేహ స్పదంగా చేశాయి. అందువల్లనే అద్వితీయమైన మన భూగోళంపై సహజీవనానికి నందించిన నూతన నియమాలు యెంతో అవసరం. అవి నూతన అవసరాలకు, మారివ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా వుండాలి.

జాతీయ భద్రతకు హామీ కల్పించే మార్గాలకు నందించింది కాలం చెల్లిన భావనలకు వలకుబడిగల శక్తులు అనేకం అంటిపెట్టుకుని వుండడం విచారకరం. ఫలితంగా ప్రపంచం విద్మూరమైన పరిస్థితిలో పడిపోయింది. మహోపద్రవానికి సాగే మార్గమే అత్యంత నక్రమమైన మార్గమని ప్రపంచాన్ని ఒప్పించడానికి విరంతరం ప్రయత్నాలు జరుగుతున్న పరిస్థితి అది.

ప్రపంచయుద్ధ వివరణను అణ్ణాయుధాలు సాధ్యం చేస్తాయనే కుంటివాదనను యిలా తప్ప మరో విధంగా వివరించడం కష్టం. ఈ వాదన పూర్తిగా విరాధారమైనది. అయితే ఆ ఒక్క కారణంతోనే దీన్ని సులభంగా తిప్పికొట్టడం సాధ్యమేమీ కాదు. ఎందుకంటే ఒక సిద్ధాంతంగా చెలామణీ అయిపోతున్న దానిని కొదవి ఖండించాల్సి వుంటుంది—అణ్ణాయుధాలు అంతరించిన తర్వాత ప్రపంచ యుద్ధమేదీ జరుగలేదు కాబట్టి యీ ఆయుధాలే దాన్ని వివరించాయి అన్నది యీ సిద్ధాంతం. అణ్ణాయుధాలు వునికిలో వున్నప్పటికీ ప్రపంచ యుద్ధాన్ని వివరించడం జరిగిందని అనడం మరింత సరియైనదిగా కనిపిస్తోంది.

ఒకానొకప్పుడు పక్షాలకు ఒక్కొక్కదానికి కొన్ని డజన్ల అణుబాంబులు విడివిడిగా

వుందేవి: తర్వాత ప్రతిఒక్క పక్షానికి వందల సంఖ్యలో అణుమిసిలీలు వుండినాయి; తుదికు వీటి ఆయుధాగారాలు కొన్నివేల అణ్వాయుధాలను యిముడ్చుకునేంతగా పెరిగాయి. వ్యూహాత్మక స్థిరత్వానికి, అణ్వాయుధాగారాల పరిమాణానికి మధ్యగల సంబంధాన్ని గురించి కొన్నాళ్ళ క్రితం సోవియట్, అమెరికా శాస్త్రజ్ఞులు ప్రత్యేకించి అధ్యయనం చేశారు. స్థిరత్వం చెదిరిపోకుండానే అమెరికా, సోవియట్ యూనియన్ల మధ్యగల మొత్తం అణ్వాయుధాల్లో 95 శాతం నిర్మూలించవచ్చని వారు యేకగీషంగా నిర్ధారణకువచ్చారు. వున్నాడపూరిత తర్కానికి వాతాయిన 'అణ్వాయుధాల భయంచూపి నివారించే,' వ్యూహాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ దాన్ని పటాపంచల చేసే వాడన యిది. అ ఐదు శాతం ఆయుధాలనుకూడా అట్టిపెట్టుకోకూడదని మన అభిప్రాయం. అప్పుడు స్థిరత్వం అనేది గుణాత్మకంగా భిన్నమైనదిగా వుంటుంది.

ఎవరినైనా ఆదేశించగలమనే హక్కులను దఖలుపర్చుకోకుండా, ప్రపంచంలోని ప్రమాదకర పరిస్థితినిగురించి కేవలం ప్రకటనలు చేయడం పరిరక్షకమని గుర్తించి మనం యీ ప్రశ్నకు ఒక సమాధానాన్ని అన్వేషించడం ప్రారంభించాం: ప్రపంచవ్యాప్త వుపద్రవ ప్రమాదాన్ని తెచ్చిపెట్టకుండా వుంటూనే జాతీయ భద్రతకు హామీకల్పించగల ఒక నమూనాను రూపొందించడం సాధ్యమౌతుందా అన్నది ఆ ప్రశ్న.

నూతనరాజకీయ ఆలోచనా ధోరణిని రూపొందిస్తున్న క్రమంలో రూపుదిద్దుకున్న భావనల ప్రధాన స్రవంతిలో అలాంటి వైఖరివుండింది. మనచుట్టూ వున్నపరిస్థితి ఏమిటి? మనచుట్టూ యేమి జరుగుతోంది? అన్న దాన్నిగురించి స్వయంగా మనల్ని గురించి వాస్తవిక దృష్టి యీ నూతన రాజకీయ ఆలోచనా ధోరణిలో తొణకిసలాడింది: యితరులపట్ల ఆ పోహాలులేవి వైఖరి, మన దాద్యత, భద్రత గురించి స్పృహ—యిది యీ దృష్టి విశిష్టలక్షణం.

మాటలకూ, చేతలకూమధ్య అభాతాన్ని పూర్వేదే యీ నూతన ఆలోచనా ధోరణి. మనం ఆచరణాత్మకమైన చర్యలను చేపట్టాం. అణ్వాయుధాలు అత్యంత హానికరమైనవనీ, అత్యంత భయంకరమైన ప్రమాదాన్ని తెచ్చిపెట్టేవనీ విశ్వసించి అణువరీక్షలపై మనం యేకపక్ష మారబోరియాన్ని ప్రకటించాం. ముక్కుసుటిగా చెప్పారంటే దీన్ని మనం మన శక్తికన్నా మించి యెక్కువకాం పాటించాం....తర్వాత అణ్వాయుధాలను దళల వారిగా నిర్మూలించడానికి సిద్ధిష్ట కార్యక్రమంతోకూడిన 1986 జనవరి 15 నాటి ప్రకటనవెలువడింది. రక్తావిక్లో అద్యక్షులుగన్తో సమావేశంలో మనం అణ్వస్త్రాల సంపూర్ణ విసర్జనా ఆకాంక్ష సాఫల్యభతు. దాని అమలు అవకాశానికి చేరువయ్యాం. ఆ తర్వాత మనం తీసుకున్న చర్యలు రెండుతరగతుల అణ్వాయుధాలను—మధ్యశ్రేణి, స్వల్పశ్రేణి మిసిలీలను—నిర్మూలించడానికి పుద్దేకించిన ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకునేందుకు మార్గాన్ని మగమంచేశాయి.

ఇది వాస్తవికమైనది, సాధ్యమైనది అని మనవిశ్వాసం. ఎఫ్. ఆర్. జి ప్రభుత్వం తీసుకున్న వైఖరి యిందుకు కొంతమేరకు అనుగుణమైనదని యీ సందర్భంగా నేను

చెప్పదలచుకున్నాను. యీ సంవత్సరాంతంలోగానే తత్సంబంధమైన నందిని రూపొందించడం సాధ్యమనే ప్రాతిపదికపై సోవియట్ యూనియన్ ముందుకు సాగుతోంది. దీనివల్ల ఒనగూరే ప్రయోజనాల గురించి యెంతో చెప్పడం జరిగింది. వాటిని నేను పునశ్చరణ చేయను. అణ్వాయుధాల పరిమిత ప్రయోగం అనే భావననూ, 'ఉరవడివి వియంత్రించవీయన్న' అణ్వాయుధపుర్వణ అనే భావననూ యీనంది గట్టిదెబ్బతీస్తుందని మాత్రమే నేను చెప్పదలచుకున్నాను. భ్రమతో కూడిన మధ్యంతర యెంపికలు యేమీ లేవు. పరిస్థితి మరింత సుస్థిరమౌతోంది.

ఎ. బి. ఎం సందిని కచ్చితంగా పాటించే పరిస్థితుల్లో వ్యూహాత్మకదాడి ఆయుధాలను భారీస్థాయిలో—50 శాతం—తగ్గించే చర్యల్లో విజయంసాదించడానికి మధ్యశ్రేణి, స్వల్పశ్రేణి మిసిలీల గురించిన నంది ఒక మంచి భూమికకాగలదు. పుమ్మడిగా కృషి చేసిన పక్షంలో యీ విషయంలో ఒప్పందం వచ్చే సంవత్సరం పూర్వార్థంలోనే ఒక వాస్తవం అవుతుందని నా విశ్వాసం.

అణ్వస్త్రరహిత ప్రపంచం దిశగా పురోగమనాన్నిగురించి ఆలోచించే సమయంలో యీ విషయాన్ని యిప్పుడే దృష్టిలో పెట్టుకోవడం అవసరం : విరాయదీకరణ క్రమంలో, దాని ప్రతిఒక్క దశలోనూ, భద్రతకు హామీకల్పించాలి; దాన్ని గురించి మాత్రమే ఆలోచించడంకాదు, అణ్వేతర ఆయుధాలను బాగా తగ్గించిన స్థాయిల్లోకూడా శాంతిని కాపాడే యంత్రాంగం విషయంలో అంగీకారానికి రావాలి.

ఈ సమస్యలన్నిటినీ ఐ. రా. స కు సోవియట్ యూనియన్, యితర సోషలిస్టు దేశాలు సంయుక్తంగా సమర్పించిన ప్రతిపాదనల్లో చేర్చడంజరిగింది—అంతర్జాతీయ శాంతి భద్రతల సమగ్ర వ్యవస్థ స్థాపన గురించిన ప్రతిపాదన లివి.

మన దృష్టిలో యివి యెలా వుండాలని:

మనం ప్రతిపాదించిన భద్రతా పథకం శాంతిని కాపాడడానికి ప్రస్తుతమున్న సంస్థల పరంపరతకు, పొందికకు ముఖ్యంగా అనుగుణమైంది; యీ వ్యవస్థ ఐ. రా. స విబంధనావళి ప్రాతిపదికపై, ఐ. రా. స చట్రపరిధిలో పనిచేయగలుగుతుంది. విబంధనావళిలో విద్దేశించిన అంశాలను కచ్చితంగా పాటించడం, రాజ్యాలు అదనంగా యేకపక్ష విధిద్వితలు స్వీకరించడం, వీటితోపాటు విశ్వసనీయ సంవర్ధక చర్యలు, అన్ని రంగాల్లో అంటే రాజకీయ-సైనిక, ఆర్థిక, పర్యావరణ, మానవీయతదితర రంగాల్లో అంతర్జాతీయ సహకారం—యివి యీ వ్యవస్థ విర్వహణ సామర్థ్యానికి హామీగా వుండగల్గవని మన అభిప్రాయం.

అన్నిటికీ పరివ్యాప్తమైన భద్రతావ్యవస్థ దాని తుదిరూపంలో యెలా వుంటుందో చెప్పడానికి నేను సాహసించను. సామూహిక విధ్వంసక సాధనాలన్నిటినీ నాశనం చేసేనే అది వాస్తవమౌతుందనేది మాత్రం సుస్పష్టం. దీనంతటినీ ప్రవీణుల, నిపుణులతో కూడిన స్వతంత్ర కమిషన్ పరిశీలించి ఐ. రా. స కు అది తన విధిరణలను సమర్పించాలని మనం ప్రతిపాదిస్తున్నాం.

అంతర్జాతీయ భద్రతారంగంలో విబద్ధతలను యిప్పుడే స్వీకరించడానికి సార్వ
భౌమాధికార రాజ్యాలకుగల శక్తి విషయంలో వ్యక్తిగతంగా నాకు యెలాంటి సందేహం
లేదు. అనేక రాజ్యాలు యిప్పటికే అలా చేస్తున్నాయి. తామె ముందుగా అజ్ఞాయుధా
లను ప్రయోగించబోమనే విబద్ధతను సోవియట్ యూనియన్. చైనా ప్రజా రిపబ్లిక్కు
స్వీకరించిన విషయం అందరికీ తెలుసు. అజ్ఞాయుధాలగురించిన సోవియట్, అమెరికా
ఒప్పందాలు యిందుకు మరో వుదాహరణ. సోవియట్ యూనియన్, అమెరికా మధ్య
గల సంబంధాల్లోని అత్యంత సున్నితమైన రంగంలో నిగ్రహాన్ని పాటించే, స్వయం
పరిమితిని పాటించే చైతన్యంతో కూడిన యెంపిక అందులో వుంది. అణ్వస్త్రవ్యాప్తి
విరోధక సంధినే తీసుకోండి. యిదేమిటి? యిది రాజ్యాల అత్యున్నత బాధ్యతాభావానికి
సాటిలేని వుదాహరణ.

ఈనాటి వాస్తవికతలో యిప్పటికేవున్న 'ఇటుకల'తో భావి భద్రతావ్యవస్థ నిర్మా
ణాన్ని ప్రారంభించవచ్చు.

అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలను విజ్ఞతాయుతంగా, బాధ్యతాయుతంగా సహేతుకంగా
వ్యవస్థీకరించేందుకు రంగం మన కళ్ళముందే, బెరుకుబెరుకుగానే అయినప్పటికీ విస్త
రిస్తుంది. బాహ్యతకూ, స్వీకరించిన విబద్ధతల పాటింపును పరస్పరం పరిశీలింతు
కోవడం, ద్రువీకరింతుకోవడంలో విస్తృత, ప్రగాఢతలకూ సంబంధించి మునుపెన్నడూ
లేని ప్రమాణాలను స్థాపించడం జరుగుతోంది. సోవియట్ సైనిక విన్యాసాలు జరిగే
ప్రాంతాన్ని అమెరికా తనిఖీబృందం నందర్శించడం, క్రాస్నోయార్స్క్ రాజార్
ష్టేషన్ ను అమెరికా కాంగ్రెస్ సభ్యుల బృందం పరిశీలించడం, సోవియట్ అణుపరీక్ష
ప్రాంతంలో అమెరికా శాస్త్రవేత్త తమ పరికరాలను స్థాపించి వాటిని సరిచూడడం
జరిగింది. సోవియట్, అమెరికన్ పరిశీలకులు ఒకరి సైనికవిన్యాసాలను మరొకరు
తిలకిస్తున్నారు. హెల్సింగ్ క్రిమం పరిధిలో గువీరిన ఒప్పందాలకు అనుగుణంగా సైనిక
కార్యకలాపాల వార్షికపథకాలను ప్రచురిస్తున్నారు.

పరిస్థితి మారుతోంది అని చెప్పడానికి సమర్థనగా, ఒక అణ్వస్త్రరాజ్యం అణ్వ
స్త్రాలను స్వచ్ఛందంగా వినర్జిస్తానన్న సంసిద్ధతను ప్రకటించడాన్ని మించి యింకా
బలమైన మరింత ఆకర్షణీయమైన వాదన యేమిచేయాలో నాకు తెలియడంలేదు. వాటి
స్థానంలో సాంప్రదాయక ఆయుధాలను, నాటో, వార్పాసంధి రాజ్యాలమధ్య అసమ
తుల్యత వార్పాసంధి రాజ్యాలకు అనుకూలంగా వున్నట్లు చెపుతున్న ఆ ఆయుధాలను
నెలకొల్పుతామనే ప్రస్తావనలు సమర్థనీయమైనవి కావు. అసమానతలు, విస్పృత్తులలో
'విలోమాలు యేమైనావుంటే వాటిని తొలగించాలి. యీ విషయాన్ని మనం నిర్విరామంగా
చేపుతున్నాం, యీ సమస్యను పరిష్కరించేందుకు నిర్దిష్టమార్గాలను మనం ప్రతిపాదించాం.

ఈ సమస్యలన్నిటి విషయంలో సోవియట్ యూనియన్ మార్గదర్శకంగావుంది,
తన మాటలకు చేతలు దీటుగా వుంటున్నాయని రుజువుచేసుకుంది.

ఇక రక్షణవ్యయాన్ని పోల్చిచూచుకునే సమన్య. యీ విషయంలో మనం మరింత కృషి చేయాలి. తగిన కృషిసల్పినట్లయితే రానున్న రెండు మూడేండ్లలోనే మనం యీ అంకెలను, మనకూ మన భాగస్వాములకూ ఆసక్తివున్న అంశాలలో యీ అంకెలను పోల్చి చూచుకోగల గుఠాము: అవి వజ్రం పరస్పర వ్యయాలను సౌష్ఠవంగా ప్రతిబింబించగల గుఠాయి.

అత్యాయుధాలపై, అంతరిక్ష ఆయుధాలపై సోవియట్-అమెరికా చర్చలు, రసాయనిక ఆయుధాల నిషేధంపై త్వరలోనే కుదురునున్న ఒప్పందం— యివి తప్ప కుండా వుండి క్షతోపశమనానికి, నిరాయుధీకరణకూ పురోగమనాన్ని వేగిరపరుస్తాయి.

'రక్షణవ్యాహం', 'సైనిక నమ్మద్దత' గురించిన ఒప్పందం యీ దిశలో శక్తి వంతమైన ప్రేరణ అవుతుంది. ఒక రాజ్యానికి తమపై దురాక్రమణ జరిగినపక్షంలో తప్పికోట్టేందుకు సరిపోయేలావుంటూనే దాడి చర్యలను నిర్వహించడానికి సరిపోని విధంగా దాని సాయుధదళాల స్వరూపం వుండాలి అన్నది యీ భావనలకు ప్రాతిపదిక. సరిహద్దులనుండి అణు, యతర దాడి ఆయుధాలను క్రిమబద్ధంగా వుపసంహరించడం, తర్వాత సరిహద్దుల పొడవునా యింకా చెప్పాలంటే, తలపాటుకు అవకాశాలుగల ప్రత్యర్థిరాజ్యాల సరిహద్దుల పొడవునా ఆయుధ రహిత నడవలను, నిస్సైనిక మండలాలను సృష్టించడం యిందుకు ప్రథమ చర్యగా వుంటుంది. కాగా సూత్రరీత్యా మనం సైనిక కూటాల రద్దుకు, విదేశీ భూభాగాల్లోగల సైనిక స్థావరాల నిర్మూలనకు, ఆక్కడ గల సైన్యాలన్నిటినీ స్వదేశాలకు రప్పించుకునేందుకు కృషిచేయాలి.

అణుయుద్ధ ప్రజ్వలనను నిరోధించడానికి సాధ్యమైన ఒక యంత్రాంగం సమన్య మరింత సంక్లిష్టమైనది. ఈ విషయంలో అన్నిటికీ పరివ్యాప్తమైన భద్రతాభావన అనే అత్యంత సున్నితమైన అంశాన్ని నేను ప్రస్తావిస్తాను: దీన్ని మరింతగా ఆలోచించాలి, పునరాలోచించాలి, రూపొందించాలి. అత్యాయుధాలను ప్రయోగించకుండా వుండడానికి, వాటిని విచూరించడానికి సంబంధించిన సర్వావృత ఒప్పందాన్ని పుల్లంఘించినపుడు లేదా పుల్లంఘించడానికి ప్రయత్నించినపుడు తీసుకోవాల్సిన అంగీకృత చర్యలను అంతర్జాతీయ కుటుంబం రూపొందించక తప్పదు. ఇక అత్యాయుధ బంధిపోటుతనానికిగల పంభావ్య తనుగురించి ముందుగానే పరిశీలించడం, దాన్ని నిరోధించడానికి సమిష్టి చర్యలను రూపొందించడం సాధ్యమనీ, అవసరమనీ తోస్తున్నది.

ఈ వ్యవస్థ తగినంత సమర్థంగా వున్నట్లయితే యిది అత్యాయుధేతర దాడిని నిరోధించడానికి, అదుపుచేయడానికి అంతగానూ సమర్థమైన హామీలను సమకూరుస్తుంది.

మనం ప్రతిపాదించిన వ్యవస్థకు నిర్దిష్టచర్యలు కచ్చితంగా అవసరం. దీన్ని విశ్వసనీయ స్థాయిలో నిర్వహించడానికి ప్రధానమైన ప్రపంచ భద్రతాసంస్థ అయిన ఐ. రా. స. కు యీ చర్యలు వీలుకల్పిస్తాయి.

II

అత్యాయుధాలుగల దేశాలు, ఆయుధాలు లేని దేశాలు అంటూ ప్రపంచ దేశాలను విభజించడంవల్ల అనలు భద్రతా భావనకూడా విభజితమైంది. అయితే మానవ జీవితానికి మాత్రం భద్రత అనేది అవిభాజ్యం. ఈ అర్థంలో అది రాజకీయ, పైనిక, న్యాయ శాసన పరంగా మాత్రమేగాక నైతిక అభివర్ధంలోకి కూడా వస్తుంది. ఇప్పటికే అర్ధ శతాబ్దంగా యుద్ధమేదీ జరగలేదు అంటూ చేసే అన్ని రకాల వాదనలూ నైతిక గీటు రాయిపై గీచి పరీక్షిస్తే యే ఒక్కటి నిలవదు. యుద్ధం జరగడంలేదని ఎవరైనా ఎలా అనగలరు? ప్రపంచంలో దజన్లది ప్రాంతీయ యుద్ధాలు ప్రజ్వరిల్లుతూనే వున్నాయి.

ఇదేదో ద్వితీయ శ్రేణికి చెందిన విషయంగా పరిగణించడం సీతబాహ్యం. అణు యుద్ధోన్మాదం అన్నది అనుమతించ వీలేనిది, అయితే యిక్కడ అంశం అదొక్కటి మాత్రమే కాదు. అత్యాయుధాల నిర్మూలన అనేది రాజ్యాంశమధ్య విజయైన ప్రజాస్వామ్య సంబంధాల దిశగా, వాటి సమానత, సమాన దాతృతల దిశగా ఒక ప్రచారమైన ముందంజ అవుతుంది.

ఐ. రా. స నిబంధనావళిసీ, పరిణామాత్మకంగానో లేక విప్లవాత్మకంగానో తమ అభివృద్ధి మార్గాలను, రూపాలను ఎండుకొనేందుకు దేశదేశాల ప్రజలకు గల సార్వభౌమాధికార హక్కునూ బేషరతుగా గౌరవించటం ప్రపంచ భద్రతకు ఒక తప్పని సరి ప్షరతు. సామాజికంగా యదా తదస్థితిని నిలబెట్టుకొనేందుకు గల హక్కుకు కూడా యిది వర్తిస్తుంది. ఇదికూడా పూర్తిగా అంతరంగిక వ్యవహారమే. 'మనకోసం చెందని' దేశాల అభివృద్ధి విషయంలో ప్రభావితం చేయడానికి, యీ అభివృద్ధిలో జోక్యం కల్పించుకోడానికి ప్రత్యక్షంగా గాని, పరోక్షంగా గాని ఎలాటి ప్రయత్నాలకూ తావు వుండరాదు. అలాగే యిప్పుడు పాలిస్తున్న ప్రభుత్వాలను అస్తిరపరచేందుకు బయటినుంచి యేర్పిస్తామని ప్రయత్నాలు జరిగినా అవి అనుమతించ వీలేనివే.

అదేసమయంలో రాజ్యాంశమధ్య ఘర్షణల విషయంలో ప్రపంచకుటుంబం తనక పట్టనట్టు దూరంగా వుండజాలదు. యుద్ధ ప్రమాదాన్ని తగ్గించేందుకు ఐ. రా. స ఆధ్వర్యాన ఒక బహుళపక్ష కేంద్రాన్ని నెలకొల్పాలని ఐ. రా. స ప్రధాన కార్యదర్శి చేసిన ప్రతిపాదనను అమలుపర్చడం ద్వారా యీ కృషిని ప్రారంభించే వీలున్నది. ఐ. రా. స ప్రధాన కార్యాలయానికి, భద్రతా సంఘ శాశ్వత సభ్యదేశాల రాజధానులకూ, అరీనోద్యమ అధ్యక్ష స్థానంలోవున్న దేశానికి ప్రత్యక్ష కమ్యూనికేషన్ సౌకర్యాన్ని వెంటనే నెలకొల్పే విషయాన్ని పరిశీలించవచ్చు. ఇది సాధ్యమేనన్నది స్పష్టమే.

విశ్వాసాన్ని, పరస్పర అవగాహనను పటిష్ఠం చేసే లక్ష్యంతో, ఐ. రా. స ఆధ్వర్యాన ఒక యంత్రాంగాన్ని నెలకొల్పడం సాధ్యమేనని మనకు తోస్తున్నది; అంతర్జాతీయ ఉద్రిక్తతను తగ్గించే విషయంలో, ఆయుధాల పరిమితి విషయంలో కుదిరిన ఒప్పందాలను పాటిస్తున్నదీ లేనిదీ విస్తృత స్థాయిలో అంతర్జాతీయ తపన జరిపేందుకూ, ఘర్షణ జరుగుతున్న ప్రదేశాలలో పైనికపరిస్థితి సమాచారాన్ని యెప్పటికప్పుడు తెలుసు

కునేందుకూ యీ యంత్రాంగాన్ని నెలకొల్పవచ్చు. అనేక రూపాల్లో, వద్దతుల్లో సమాచారాన్ని సేకరించడం, ఎప్పటికప్పుడు దాన్ని ఐ. రా. స కు సమర్పించడం యీ యంత్రాంగం విషయంగా వుంటాను. జరుగుతున్న ఘటనలను గురించిన వస్తుగత పరిస్థితిని తెలుసుకోడానికి, శత్రువరమైన చర్యల సన్నాహాలను సకాలంలో పసిగట్టడానికి, దొంగ చాటు దాడిని నిరోధించడానికి, సాయుధ ఘర్షణను తప్పించడానికి, ఆ ఘర్షణ విస్తరించకుండా, పరిస్థితి విషమించకుండా నిరోధించడానికి దానివల్ల సాధ్యమౌతుంది.

యుద్ధ మగ్గువజ్రాల నైన్యాల తలపాటును విరమింపజేయడంలో, అవి కాల్పుల విరమణ, యుద్ధవిరమణ ఒప్పందాలు పాటించేలా చేయడంలో ఐ. రా. స సైనిక పరిశీలకులను, ఐ. రా. స శాంతి సంరక్షణ నైన్యాలను మరింత విస్తృతంగా వివియోగించాలన్న నిర్ధారణకు మనం వస్తున్నాం.

రాజ్యాలమధ్య వివాదాలను, విభేదాలను శాంతియుతంగా పరిష్కరించే అన్ని మార్గాలను ఘర్షణలోని అన్ని దశలలోనూ విస్తృతంగా వివియోగించాలి; యుద్ధ విరమణను సాధించే లక్ష్యంతో ప్రతి ఒక్కరూ తమ పలుకుబడినీ, తమ మధ్యనర్తిత్వాన్నీ వివియోగించాలి; ఈ మాట వేరే చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. విర్దిష్టమైన అనేక ఘర్షణ పరిస్థితులకు కారణాలను, స్థితిగతులను, వాటిని పరిష్కరించే పద్ధతులను గురించి విశ్లేషించే ప్రభుత్వేతర కమిషన్ల, బృందాల ఆలోచనలు, అవి చేసే ప్రతిపాదనలు ఫలవంతమైనవిగా వుంటాయని అనిపిస్తున్నది.

ప్రాంతీయ భద్రతకు భద్రతాసంఘ శాశ్వత సభ్యుడేగాని పూచీదార్లు కావచ్చును. సాయుధబలాలను వుపయోగించడాన్నీ, అలా వుపయోగిస్తామన్న బెదిరింపుల్నీ మానుకోవడం. సైనిక బలప్రదర్శనను విసర్జించడం—యీ బాధ్యతను ఐ రా. స భద్రతాసంఘ శాశ్వత సభ్యులు తమవంతుగా స్వీకరించవచ్చును. ఎందుకంటే యీ విధమైన ఆచరణలు ప్రాంతీయ ఘర్షణలను ప్రజ్వరిల్లచేసే కారకాలలో ఒకటిగా వున్నాయి కాబట్టి.

అంతర్జాతీయ టెర్రరిజ్మి సమూలంగా పెరికివేయడంలో వివిధ రాజ్యాలమధ్య సహకారాన్ని మూలమట్టంగా ముమ్మర పర్చడం, విస్తృత పర్చడం అత్యంత ముఖ్యం. ఐ. రా. స పరిధిలో యీ సహకారాన్ని కేంద్రీకరించడం శుభయుక్తంగా వుండగలదు. అంతర్జాతీయ టెర్రరిజ్మి చర్యలపై దర్యాప్తు జరిపేందుకు ఐ. రా. స ఆధ్వర్యంలో ట్రిబ్యూనల్ ను యేర్పర్చడం వుపయోగకరంగా వుండగలదని మన అభిప్రాయం.

అంతర్జాతీయ స్థాయిలో అస్థిరపర్చే కారకంగా వున్న జాతి వివక్షతకు వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటంలో మరింత సమన్వయం కూడా సమర్థనీయమే.

పైన పేర్కొన్న చర్యలన్నిటినీ అంగాంగికంగా మేళవింపజేసి శాంతిభద్రతల సర్వావృత వ్యవస్థగా నిర్మించ వీలుంది. అది మనకు కనిపిస్తున్నది.

III

గడచిన దశాబ్దాల ఘటనలు, ధోరణులు యీ భావనను విస్తరింపజేశాయి; దీనిలో కొత్త లక్షణాలను, విర్దిష్టతలనూ పొందుకొల్పాయి. వాటిలో ఒకటి అర్థిక భద్రత

సమస్య. ఆకలితో మృత్యుగహ్వరంలో ఒక ఖండానికి ఖండమే వున్నప్పుడు ఆ ఖండం లోని అత్యధిక ప్రజాసేకం పోషకహారలేమితో దాదాపుగా శాశ్వతంగా బాధపడు తున్నప్పుడు అలాటి ప్రపంచం సురక్షితమైనదిగా యెన్నుటకీ వుండజాలదు. అనేక దేశాలు, ప్రజలు అప్పుల ఉప్పుతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతున్న పుడు నెతం అలాంటి ప్రపంచం సురక్షితంగా వుండజాలదు.

విడివిడి దేశాల, లేదా వాటి బృందాల ఆరిక ప్రయోజనాలు నిజంగా ఎంత భిన్నంగా, పరస్పర విరుద్ధంగా వున్నాయంటే మాత్రం ప్రపంచ ఆర్థిక వ్యవస్థ భావన విషయంలో వుమ్మడి అంగీకారం అనేది సాధ్యమేకానట్లు కనిపిస్తుంది. అయితే, స్వీయ పరిరక్షణ అనే సహజ ప్రవృత్తి యిక్కడకూడా కార్యాచరణలోకి నెడుతుందని మనం ఆశిస్తున్నాం. ప్రాథమ్యాల పరిపరలోకి దృష్టిసారించి, వివక్తరంగా పరిణమించగల పరిస్థితులు వున్నాయనీ, బయటి ప్రపంచాన్ని గురించి గతకాలపు దృక్పథాల అవశేషంగా మిగిలిన జడరాజకీయ మనస్తత్వాన్ని విస్మరించాల్సిన తరుణం ఎప్పుడో ఆసన్నమైందనీ గ్రహించడం సాధ్యమైనట్లయితే స్వీయపరిరక్షణ సహజ ప్రవృత్తి సాభివ్యక్త మవుతుం దన్నది, విస్సందేహం. పెద్ద రాజ్యాలు, బలమైన రాజ్యాలు తమ 'కీలక ప్రయోజనాల' ప్రాబల్యప్రాంతాలుగా, మందలంగా విభజించుకొనే రంగంగా ప్రపంచం యిప్పుడు యెంత మాత్రమూలేదు. ఆ రోజులు గతించాయి.

విజ్ఞతకు సంబంధించిన అనేక భావనలను సంసాగతం గావించాలని యీనాటి అవసరాలు నిర్దేశిస్తున్నాయి. శ్వాంకు అప్పులపై వడ్డీరేట్లను తగ్గించేందుకూ, అభివృద్ధిలో అన్నిటికన్నా వెనకబడిన దేశాలకు అదనపు సౌకర్యాలను రూపొందించేందుకూ అంగీకరించాలని మనం ప్రతిపాదించామంటే అందుకు కారణం వదాన్యతకాదు. ఈచర్య అందరికీ లాభం కలిగిస్తుంది: ఆ లాభమే భద్రమైన భవిష్యత్తు. వర్తమాన ప్రపంచపు రుణభారాన్ని తగ్గించినట్లయితే ఆ విధమైన భవిష్యత్తుకు అవకాశాలు పెరుగుతాయి. ఆయా వర్తమాన దేశాలు అప్పులకుగాను చెల్లించే మొత్తాన్ని, ఆయా దేశపు అభివృద్ధికి భంగం కాని విధంగా దాని వారికే ఎగుమతి ఆదాయంలో కొంత భాగానికి పరిమితం చేయటం; అప్పుచెల్లి వేయడానికిగాను ఆయా దేశాలు ఎగుమతి చేయగల సరకులను స్వీకరించడం; రుణదాతదేశాలు స్వీయవ్యాపార రక్షణపేరుతో విధించే ప్రతిబంధకాలను తొలగించడం; అప్పుల చెల్లివేత వాయిదాపడినపుడు అధిక వడ్డీలు విధించే వద్దతిని విలిపివేయడం— యివన్నీ చేయవలెన్నవే.

ఈ ప్రతిపాదనలపట్ల భిన్నమైన ఖరులుండవచ్చు. అయితే వర్తమాన ప్రపంచంపై గల రుణభారాన్ని తగ్గించేందుకు తక్షణ చర్యలు అవసరమని ప్రపంచ కుటుంబంలోని అత్యధికదేశాలు గ్రహించాయన్నది నిర్వివాదాంశం. కాబట్టి ఏకోన్ముఖ కృషిద్వారా అందుకు కార్యక్రమాన్ని రూపొందించ వారంభించడం సాధ్యమే.

ఈ పదాలు, 'ఏకోన్ముఖ కృషిద్వారా' అన్న యీ పదాలు యీనాటి ప్రపంచానికి యెంతో ముఖ్యమైనవి. విరాయధీకరణకూ అభివృద్ధికి మధ్యగల సంబంధాన్ని,

న్యూయార్క్ లో యిటీవల జరిగిన అంతర్జాతీయస్థాయి సమావేశంలో ధృవీకృతమైన సంబంధాన్ని ఆచరణలో పెట్టడం సాధ్యమే; అయితే అందుకు బలమైనదేఖలు, సంపన్న దేఖలు యేకకృతీ కూడా ఆ కృషినుంచి దూరంగా వుండిపోరాదు: అప్పుడే అది సాధ్యం. భద్రతాసంఘ సభ్యదేఖలు తమ అత్యున్నతస్థాయి అధికార్ల ప్రాతినిధ్య సమావేశంలో యీ సమస్యనుగురించి సంయుక్తంగా చెప్పించి, సమన్వయాకృత వైఖరిని రూపొందించవచ్చును: ఈ అభిప్రాయాన్ని నేనిదివరకే వ్యక్తపర్చివున్నాను: ఈ ప్రతిపాదనను నేను ధృవీకరిస్తున్నాను.

పర్యావరణ భద్రత: విషపు ప్రవాహాలు నదీజలాలలో చిందులాడు తున్నపుడు, ఆకాశంమీంచి విషపూరిత వర్షాలుకురుస్తున్నపుడు, పారిశ్రామిక, రవాణా వ్యర్థపదార్థాలతో వాతావరణం కలుషితమై నగరాలను, యావత్ మండలాలను వూపిరాడకుండా చేస్తున్నపుడు, అటు ఇంజనీరింగ్ ను ఆమోదయోగ్యంకాని ప్రమాదాలతో అభివృద్ధిచేయడాన్ని సమర్థిస్తున్నపుడు పర్యావరణానికి, ఆపదం ప్రత్యక్షార్థంలో చూచినట్టియితే యెలాటి భద్రతలేదు.

ఇదంతా యేదో అమూర్తమైనది కాదనీ, తమ సొంత అనుభవంలోని వాస్తవిక భాగమనీ అనేకమంది హఠాత్తుగా గ్రహించ నారంభించారు. 'ఇది మనల్ని యేమీ చేయదు' అనే నమ్మకం, గత దృక్పథానికి విలక్షణంగావున్న యీ నమ్మకం అంతరించి పోయింది. కుప్పతెప్పలుగా చేసే సూచనలకన్నా ముల్లుపోటులాంటి అనుభవం విలువైనదని సాఫ్తేత. మనకు చెర్నోబిల్ ఆవిధమైన కంటకం.....

మానవునికి, వాతావరణానికిమధ్య సంబంధం విపత్కరమైనదిగా రూపొందింది. పర్యావరణ భద్రతాసమస్యలు అందరికీ—అటు సంపన్నులకూ, యిటు పేదలకూ—హాని కల్గిస్తాయి. పర్యావరణ రక్షణకు ప్రపంచస్థాయి వ్యూహం, వనరుల హేతుబద్ధ వినియోగం అవసరం. ఐ.రా. ప్రత్యేక కార్యక్రమం పరిధిలో దీన్ని రూపొందించే కృషి ప్రారంభించాలని మనం సూచిస్తున్నాం.

ప్రపంచ రాజ్యాలు యిప్పటికే అవసరమైన సమాచారాన్ని పరస్పరం తెలుపుకొంటున్నాయి: జరుగుతున్న పరిణామాలను ఆయా అంతర్జాతీయ సంస్థల దృష్టికి తెస్తున్నాయి. తమతమ దేశాల ఛాత్రాగలలో పరిసరాల పరిరక్షణా కార్యకలాపాల గురించీ పర్యావరణ ప్రమాదాలకు సంబంధించి అటు సంభవించిన ప్రమాదాలు, యిటు నిరోధించగలిగిన మటనలు రెంటినీగురించీ ఆయా దేశాల ప్రభుత్వాలు వార్షిక నివేదికలు సమర్పించే సూత్రాన్ని ప్రవేశ పెట్టడంద్వారా యిప్పుడు జరుగుతున్న సమాచార అదాన ప్రదాన క్రమాన్ని చట్టబద్ధంచేయడం అవసరమని మనం భావిస్తున్నాం.

ఆర్థిక, పర్యావరణభద్రతకు సంబంధించి వుమ్మడి పోరాటశ్రేణిని ఆరంభించాల్సిన అవసరాన్ని గ్రహించడం, అలాటి శ్రేణిని రూపొందించడాన్ని ప్రారంభించడం అంటే అటు చరిత్ర, యిటు న్యాయంగా మానవుడూ కొంతకాలం తర్వాత పేల్చేటట్టు మానవాళి మనుగడలోపలే లోతుగా పాతిన బాంబును పేలకుండా తొలగించడం అని ఆర్థం.

IV

మానవ హక్కులు. అణ్ణస్త్రిలను పుపయోగిస్తామని బెదిరించిన మన కాలపు అగ్రశ్రేణి రాజ్యాంగ వ్యవహారాలందరివీ పేరుపేరునా యెవరైనా పేర్కొనగలుగుతారు. కొందరు దీనికి అభ్యంతరం చెప్పవచ్చు: పుపయోగిస్తామని బెదిరించడం వేరు, వాటిని పుపయోగించడం వేరు. నిజమే. వారు అణ్ణస్త్రిలను పుపయోగించలేదు. అయితే మానవ హక్కులకోసం ప్రచారం సాగించడమూ, సామూహిక విధ్వంసక ఆయుధాలను పుపయోగిస్తామని బెదిరించడమూ—యీ రెంటికీ పొంతనే కుదరదు. దూర రోదసిలో నెత్తిమీద వింత ఆయుధాల 'గుచ్చాలను' పేలాడదీయాలని సంకల్పిస్తూ మానవహక్కుల గురించి, స్వేచ్ఛలగురించి మాట్లాడడం అనేది ఆమోదయోగ్యంకాదని మన అభిప్రాయం. ఈ 'వింత వాదం' అసలు సారంలో మానవాళిని సర్వనాశనంచేసే శక్తి యిమిడివుంది. మిగతా అంతా కళ్ళుచెదిరే రంగువేసిన ముసుగులో వుంది.

నేను ఒప్పుకుంటాను. ప్రపంచంలో మానవ హక్కులను ధిక్కరించినట్లయితే అలాటి ప్రపంచాన్ని భద్రమైనదిగా పరిగణించజాలము. దానికి నేను యీ మాటమాత్రం చేరుస్తాను: మనిషి మనిషిగా జీవితాన్ని సాగించేందుకు అవసరమైన ప్రాథమిక సౌకర్యాలు యీ ప్రపంచంలో అధిక భాగానికి లేకుండా పోయినపుడు: కోట్లాది ప్రజలకు ఆకలితో మాడటానికి, తలదాచుకొనే నీడ లేకుండా వుండటానికి, వుద్యోగం లేకుండా వుండటానికి, చికిత్స గగనకుసుమం కాగా అంతూ పొంతూ లేని అనారోగ్యంతో నిరవధికంగా పడివుండటానికి మాత్రమే పూర్తి 'హక్కు' వున్నపుడు: చివరగా అత్యంత ప్రాథమిక హక్కును, జీవించే హక్కును తిరస్కరించినపుడు అలాటి ప్రపంచం భద్రమైనదిగా పరిగణించజాలము.

మానవతారంగానికి సంబంధించిన జాతీయ చట్టాలను, పరిపాలనా సంబంధమైన నియమాలను అంతర్జాతీయంగా స్వీకరించిన నిబద్ధతల ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా వుండే టట్టు అంతటా చేయడం మొట్టమొదట అవసరం.

అదే సమయంలో ఆచరణాత్మక చర్యలను విస్తృతంగా ఎంపికచేసి వాటిపై కృషిని సమన్వయపర్చేందుకు మళ్ళడం సాధ్యమే: ఉదాహరణకు ప్రపంచంలో ఆయా దేశాల ప్రజల జీవితాన్ని గురించి యితర దేశాల ప్రజలకు వున్నది వున్నట్టుగా తెలిపేందుకు, అంతే తప్ప యెవరో యితరులు అవి ఎలా వున్నట్టు తెలిపాలని కోరుకుంటారో ఆవిధంగాకాక వున్నది వున్నట్టుగా తెలిపేందుకు ఐ.రా.స ఆధ్వర్యంలో ఒక ప్రపంచ సమాచార కార్యక్రమాన్ని రూపొందించడం సాధ్యమే. 'శత్రువుగాచిత్రించే' మూసపోతలు, ఏకపక్ష దృష్టి, అపోహలు, అర్థరహితమైన కట్టుకథలు, వుద్దేశ పూర్వక వక్రీకరణలు, వంచనతో సత్యానికి వెన్నుపోటుపొడవడం—వీటన్నిటితో కూడిన సమాచార ప్రవాహాన్ని వదిలిండుకోవడాన్ని ఆవిధమైన ప్రాజెక్టు తలపెట్టాల్సింది, సరిగ్గా ఆకారణంవల్లనే.

కుటుంబాల పునరేకీకరణ, వివాహాలు, వివిధ దేశాల ప్రజలమధ్య సంస్థలమధ్య సంబంధ బాంధవ్యాలు, వీసా విబంధనలు తదితర సమస్యలపై మానవతావాద స్ఫూర్తితో వ్యవహరించేందుకుగాను, ఏకీకృత అంతర్జాతీయ శాసనపరమైన ప్రమాణాన్ని రూపొందించే విషయంలో సమన్వయ కృషి ఫలించే ఆవకాశం యెంతగానో వుంది. అఖిల యూరపియన్ క్రమం పరిధిలో యీ విషయమై సాధించిన దానిని ఆరంభ బిందువుగా అంగీకరించాల్సివుంది.

నైవికవ్యయం తగ్గింపు ప్రాతిపదికగా, రాజ్యాలు, ప్రైవేటు సంస్థలు స్వచ్ఛం దంగా యిచ్చే విరాళాలతో మానవతావాద సహకారం విమితం ఐ.రా.స ప్రత్యేక విధిని నెలకొల్పడాన్ని మనం బలపరుస్తున్నాం.

సంస్కృతి రంగంలోని యునెస్కో ఒప్పందాలలో రాజ్యాలన్నీ చేరడం విజ్ఞత కాగలదు; ప్రపంచ సాంస్కృతికసంపద పరిరక్షణ గురించిన ఒప్పందాల్లో సాంస్కృతిక సంపదను అక్రమంగా ఎగుమతి దిగుమతి చేయడాన్నీ, వాటి యాజమాన్యం బదలాయంపు లనూ నిషేధించడం, నిరోధించడం గురించిన ఒప్పందాల్లోకూడా రాజ్యాలన్నీ చేరాలి.

ఎయిడ్స్ తోసహా అత్యంత ప్రమాదకర వ్యాధులకు చికిత్స విషయంలోను, మాదకద్రవ్యాల దురలవాట్లను, శాగుబోతులనాన్ని పోగొట్టే విషయంలోను ప్రపంచ వ్యాపితవైద్య సహకార శాఖోపశాఖలను నెలకొల్పే ఆలోచన, యిటీవలి కాలంలో వ్యక్తమైన ప్రమాదకర సూచీలవల్ల యిప్పుడు తక్షణ చర్యనీయాంశంగా రూపొందింది. సాపేక్షంగా కొద్ది వ్యవధిలోనే ఆవిధమైన శాఖోప శాఖలను నెలకొల్పడం, ప్రస్తుతం వునికిలో వున్న ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ స్వరూపంవల్ల వీలవుతుంది. వైద్యుల ప్రపంచ పుద్యమ నాయకులకు యీ విషయంలో బ్రహ్మాండమైన ఆలోచనలు వున్నాయి.

మానవతావాద సమస్యలపై, యిప్పటికే వ్యవస్థీకృతమైన సంప్రదింపుల రూపంలో ద్వైపాక్షిక ప్రాతిపదికగా సంభాషణలు జరపవచ్చు. దీనితోబాటు మాస్కోలో జరిగే అంతర్జాతీయ సమావేశం పరిధిలో కూడా దీన్నిగురించి సంభాషణ జరపవచ్చని మనం ప్రతిపాదిస్తున్నాం. గతసంవత్సరం నవంబరులో వియన్నా సమావేశంలో మనం యీ ప్రతిపాదన చేశాం.

సంస్కృతి, వైద్యం, మానవీయ హక్కుల రంగంలో కృషిని నమీకరించు కోవడం అనేది, సమగ్ర భద్రతా వ్యవస్థలో మరో అంగాంగిక భాగం.

V

ఐక్యరాజ్యసమితి, దాని భద్రతాసంఘం, యితర అంతర్జాతీయ సంస్థలు, యంత్రాంగాలు యెంత సమర్థవంతంగా పనిచేయగలిగితే సూచిత సమగ్ర భద్రతావ్యవస్థ అంత సమర్థవంతంగా వుంటుంది. ఐ.రా.స, అంతర్జాతీయ అణుశక్తి సంస్థల సాధి

కారతను, పాత్రను దీక్షయితంగా పెంచడం అవసరం. ప్రపంచ రోదసి నంనను నెల కొల్పాల్సిన అవసరం స్పష్టంగానే అనుభూతమవుతున్నది. ఐ.రా.స తో సన్నిహిత సంబంధం నెరపుతూ, ఆ వ్యవస్థతో న్యాయం ప్రతిపత్తిగల బాగంగా భవిష్యత్తులో అది పనిచేయగలుగుతుంది. ఐ.రా.స ప్రత్యేకీకృత సంస్థలు కూడా అంతర్జాతీయ క్రమాను వియంత్రించే సాధనాలుగా రూపొందాల్సివుంది. అణ్వస్త్ర రహిత, హింసారహిత ప్రపంచంగా పరివర్తించేసే కృషిని అంతర్జాతీయంచేసే వేదికగా విరాయధీకరణ గురించిన జెనీవా సమావేశం రూపొందాల్సివుంది.

అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానానికి గల శక్తి సామర్థ్యాలునుకూడా యెవరూ విస్మరించ కూడదు. అంతర్జాతీయ చివాదాలపై నిర్ధారణ చేసేటపుడు ఐ.రా.స సర్వ ప్రతినిధిసభ, భద్రతాసంఘం యీ న్యాయస్థానంతో మరింత తరచుగా సాప్రదించవచ్చు. పరస్పర అంగీకృత షరతులపై యీ న్యాయస్థానం ఆదేశక పరిధిని అందరూ గుర్తించాల్సివుంది. భద్రతాసంఘం శాశ్వత సభ్యులు తమ ప్రత్యేక బాధ్యతను దృష్టిలో పెట్టుకుని యీ దిశలో తొలి అడుగును వేయాల్సివుంది.

సమగ్ర భద్రతావ్యవస్థ అనేది అదేసమయంలో రాజకీయాల్లో అంతర్జాతీయ శాసనబద్ధతకు ప్రాధాన్య వుండేలా హామీకల్పించే ప్రపంచస్థాయి శాంతి భద్రతల వ్యవస్థ అని మనం విశ్వసిస్తున్నాం.

ఐ.రా.స నిబంధనావళి భద్రతా సంఘానికి విస్తృతమైన అధికారాలనిస్తున్నది. ఆ అధికారాలను అది సమర్థవంతంగా వినియోగించేటట్టు హామీ కల్పించాలంటే అందుకు సంయుక్త కృషి అవసరం. క్రమానుసారం జరిగే సర్వ ప్రతినిధి సభ సమావేశం ఆరంభమయేటపుడు అంతర్జాతీయ పరిస్థితిని సమీక్షించేందుకు, యీ పరిస్థితిని మెరుగు పర్చే ఫలప్రద మార్గాలకోసం సంయుక్త అన్వేషణకుగాను ఆయా దేశాల విదేశాంగ మంత్రుల స్థాయిలో భద్రతాసంఘ సమావేశాలు జరపడం సముచితంగా వుండగలదు.

భద్రతాసంఘ సమావేశాలను న్యూయార్క్ లో ఐ.రా.స ప్రధాన కార్యాలయంలో మాత్రమేకాక, ఘర్షణలు జరుగుతున్న, ఉద్రిక్తంగా వున్న మండలాల్లో జరపడమూ, భద్రతాసంఘ శాశ్వత సభ్యరాజ్యాల రాజధానుల్లో వంతులవారీగా జరపడమూ కూడా వుపయుక్తంగా వుండగలదు.

నిజంగా ఘర్షణలు సాగుతున్న, ఘర్షణలు జరిగే అవకాశాలున్న మండలాలకు భద్రతాసంఘం ప్రత్యేక ప్రతినిధి వర్గాలను పంపడంకూడా దాని సాధికారతను పటిష్ట పర్చుకోడానికి, దాని నిర్ణయాలు మరింత పటిష్టవంతంగా వుండేట్టు చేయడానికి తోడ్పడుతుంది.

ఐ.రా.సకు, ప్రాంతీయ సంస్థలకు మధ్య సహకారం గణనీయంగా విస్తరించాల్సి

వుందని మనం నమ్ముతున్నాం. పంక్షోభ పరిస్థితులకు రాజకీయ పరిష్కార అన్వేషణ అన్నది యీ సహకార లక్ష్యం.

తక్షణ రాజకీయ సమస్యలపైనా, విరాయధీకరణకు సంబంధించిన విడివిడి సమస్యలపైనా సర్వ ప్రతినిధిసభ ప్రత్యేక సమావేశాలు మరింత తరచుగా జరపడం ముఖ్యమని మన అభిప్రాయం; సర్వ ప్రతినిధిసభ పనిని మరింత సమర్థవంతం చేయాలంటే యిది అవసరం.

ఐ.రా.సలో ఏకాభిప్రాయ పద్ధతిలో ఆమోదించిన ముఖ్యమైన రాజకీయ వశాల ప్రతిపత్తిని, అందరూ నైతికంగా, రాజకీయంగా మరింతగా కట్టుబడి వుండేవిధంగా పెంచడం అవసరమని మనం స్పష్టంగా నొక్కి చెబుతున్నాం. యితర వశాలతోపాటు విరాయధీకరణకు అంకితమైన ఐ.రా.స సర్వ ప్రతినిధిసభ ప్రధమ ప్రత్యేక సమావేశం తుది పత్రం, రాజ్యాల ఆర్థిక హక్కుల, విద్యరాలపత్రం మొదలైనవి యిందులో భాగం అని నేను గుర్తు చేయడలిచాను.

ప్రపంచంలోని మేధారత్నాలందరినీ ఒక చోటవేర్చి ఐ.రా.స ఆధ్వర్యాన ప్రపంచ సంప్రదింపుల సమితి నొకదానిని ఏనాడో నెలకొల్పి వుండాలిందన్నది మన అభిప్రాయం. ప్రఖ్యాత శాస్త్రజ్ఞులు, రాజకీయ, పౌరప్రముఖులు, అంతర్జాతీయ పౌర సంస్థల ప్రతినిధులు, సాంస్కృతిక కళాకారులు, సాహిత్య కళారంగాలలో నిష్ణాతులు, వీరితోపాటు నోబెల్ బహుమతి, యింకా ప్రపంచ ప్రాధాన్యంగల యితర అంతర్జాతీయ బహుమతులు పొందినవారు, చర్చించుకునేవిధమైన ప్రముఖ ప్రతినిధులు—వీరంతా వరమాన ప్రపంచ రాజకీయాల ఆర్థిక, నైతిక శక్తి సామర్థ్యాలను సుసంపన్నం చేయడానికి గంభీరమైన దోహదాన్ని చేకూర్చగలుగుతారు.

ఐ.రా.స, దాని ప్రత్యేకీకృత సంస్థలు పూర్తి శక్తిసామర్థ్యాలతో పనిచేసేందుకు హామీ కల్పించాలి అంటే, దానిపై ప్రభావంపడే విధంగా వత్తిడిచేసేందుకు ఆర్థిక పరమైన మీటలను వినియోగించడం అనుమతించరాని విషయమని అందరూ అవగాహన పర్చుకోవాల్సివుంది; ఐ.రా.స యెదురుకొంటున్న ఆర్థిక యిబ్బందులను అధిగమించేందుకుగానూ తోడ్పడేందుకు తన క్రియాశీల సహకారాన్ని సోవియట్ యూనియన్ కొనసాగిస్తుంది.

చివరగా, ఐ.రా.స ప్రధాన కార్యదర్శిని గురించి. ఆ ఆత్యున్నతపదవికి, ప్రతి ఒక్కరి విశ్వాసాన్ని చూరగొన్న సాధికార వ్యక్తిని అంతర్జాతీయ కుటుంబం యెన్నుకుంటుంది. ప్రధాన కార్యదర్శి యీ ప్రపంచ సంస్థలోని ప్రతిసభ్య దేశానికి ప్రతినిధిగా వ్యవహరిస్తున్నాడు కాబట్టి సకలరాజ్యాలు ఆయనకు గరిష్ట స్థాయిలో తోడ్పాటునందించి అతడు తన బాధ్యతాయుత కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించేందుకు తోడ్పడాలివుంది. ఐ.రా.స ప్రధాన కార్యదర్శి తన పలుకుబడిని వినియోగించేందుకు, మధ్య వర్తిత్వం

వహించేందుకు, సఖ్యతను కుదిర్చేందుకు ఆయన జరిపే కృషిని ప్రపంచ కుటుంబం పోతహించాలి.

సమగ్ర అంతర్జాతీయ శాంతి భద్రతల వ్యవస్థ విషయాన్ని మనం యింత వట్టు దలతో యెందుకు రేవనెత్తుతున్నాం?

ఒక్కటే కారణం ఎందుకంటే, తృతీయ సహస్రాబ్ది ప్రాంగణంలో అడుగు పెడుతున్న సమయంలో ప్రపంచం చిక్కుకునివున్న ప్రస్తుత పరిస్థితిని సహించడం అసాధ్యం; ఈ పరిస్థితి యిలా వుంది: మానవాళి తుడిచిపెట్టుకుపోయే ముప్పు; విరంతర పుద్రికత; అనుమానాలు, ఘర్షణల వాతావరణం; భారీ విధులనూ, కోట్లాది ప్రజల ప్రతిభను, భారీ కృషిని పరస్పర అపనమ్మకాలు భయాలు పెంచుకోడం కోసమే వ్యయ వర్చే వాతావరణం.

ఆయుధపోటీని రద్దుచేయడం, వైవిక వాదాన్ని వేళ్ళతో పెరిలించడం, సహ కారం నెరవడం—వీటి అవసరాన్ని గురించి ఎవరైనా యెంత చెప్పినప్పటికీ ఆచరణలో వాటిని ఆరంభించనిదే యెలాటి మార్పువుండదు.

ఈ సమస్య అసలు రాజకీయ నైతిక కీలకాంశం యిది: రాజ్యాలకు, దేశాల ప్రజలకు ఒకరిపట్ల ఒకరికి నమ్మకం; అంతర్జాతీయ ఒప్పందాలపట్ల, సంస్థలపట్ల గౌరవం. విడివిడి రంగాలలో విశ్వాస సంవర్ధనా చర్యలనుంచి, క్రమేపీ సమగ్ర భద్రతావ్యవస్థను రూపొందించే భారీస్థాయి విశ్వాసస్థాపనా విధానానికి మారేందుకు మనం సిద్ధంగావున్నాం. అయితే రాజకీయ ప్రకటనలు, విజమైన వైఖరులు ఒకేవిధంగా వుండటం అనేది యిలాటి విధానానికి ప్రాతిపదికగా వుండాలి.

మన పుమ్మడి గృహమైన భూగోళంపై మన పుమ్మడి జీవితాన్ని నూతన తరహాలో విర్వహించ వీలున్నది; అందుకు తొలి ప్రణాళిక యీ సమగ్ర భద్రతా వ్యవస్థ ఆలోచన. మరో విధంగా చెప్పాలంటే, ప్రతి ఒక్కరికీ భద్రత అనేది అందరి భద్రతకూ సంకే తంగావుండే భవిష్యత్తులోకి అది ఒక మార్గం. ఐ. రా. స సర్వప్రతినిధి సభ ప్రస్తుత సమావేశం యీ ఆలోచనను సంయుక్తంగా అభివృద్ధి పరుస్తుందనీ, నిర్దుష్టపరుస్తుందనీ మనం ఆశిస్తున్నాం.

(జూన్, 1987 సెప్టెంబరు 17)

అమెరికా అధ్యక్షునితో

సోవియట్ విదేశాంగ మంత్రి సమావేశం

సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రకమిటీ పొలిట్ బ్యూరో సభ్యుడూ, సోవియట్ యూనియన్ విదేశ వ్యవహారాల శాఖామంత్రి అయిన ఎడ్వార్డ్ షెవర్డ్ నాదె అమెరికా అధ్యక్షుడు రోనాల్డ్ రీగన్ ను 1987 సెప్టెంబర్ 15న వైట్ హౌస్ లో కలుసుకున్నారు.

సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రకమిటీ ప్రధాన కార్యదర్శి మిహాయిల్ గొర్బచేవ్ వ్యక్తిగత సందేశాన్ని అమెరికా అధ్యక్షునికి ఎడ్వార్డ్ షెవర్డ్ నాదె అందజేశారు.

సంభాషణల సందర్భంలో సోవియట్ వక్షం సోవియట్-అమెరికన్ సంబంధాల పరిస్థితిని గురించి తమ అంచనాను తెలియజేసింది. ఆ సంబంధాలను కుదుటపరచి, పెంపొందించేందుకూ, ఆయుధాలపై పరిమితి విధించే, వాటిని తగ్గించే కీలక రంగంలో ఒప్పందాలు కుదుర్చుకునేందుకూ మార్గాలను గురించి తన అభిప్రాయాలను తెలియజేసింది.

సోవియట్ యూనియన్ లో సామాజిక జీవితరంగాలన్నిటిలోను సాగుతున్న ప్రస్తుత పునర్వ్యవస్థీకరణ క్రమాన్ని, ప్రజాతంత్రీకరణ, బాహ్యతల క్రమాన్ని కూడా ఎడ్వార్డ్ షెవర్డ్ నాదె వివరించారు; విశ్వాస, సహకార వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తున్న దృష్ట్యా, అవి అంతర్జాతీయ రాజకీయాలపై సత్ప్రభావాన్ని నెరపుతున్నాయని చెప్పారు.

అణ్వస్త్రరహిత ప్రపంచస్థాపనకు సంబంధించిన సోవియట్ కార్యక్రమంలోను, అణురోదసీ ఆయుధాల పరిమితిపై జెనీవా సంభాషణల్లో సోవియట్ యూనియన్ అవలంబించిన వైఖరిలోను మూర్తిమంతమైవున్న సోవియట్ విదేశాంగ విధాన కృషి లక్ష్యం మాన వాణి అణుయుద్ధం బెడదనుంచీ విముక్తి చేయడమేనని ఆయన అన్నారు.

మధ్యశ్రేణి, స్వల్పశ్రేణి మిసిలీలను విరూపించినట్లయితే అది, యీ లక్ష్యఃద్ధికి తీసుకున్న విజమైన తొలిచర్య అవుతుందని ఆయన అన్నారు.

ఈ దిశలో ఒప్పందం కుదరడం విజమైన అణ్వస్త్ర విసర్జన మార్గాన పురోగమనానికి నాంది అవుతుందన్న వాస్తవాన్ని ఆయన అమెరికా అధ్యక్షుని దృష్టికి తెచ్చారు.

వ్యూహాత్మకదాడి ఆయుధాలను పరస్పరం, సమూలంగా తగ్గించుకునే ఒప్పందాలను కుదుర్చుకునేందుకు సోవియట్ యూనియన్ సిద్ధంగా వుందని ఎడ్వార్డ్ షెవర్డ్ నాదె పునరుద్ఘాటించారు; అదే సమయంలో ఎ. బి. ఎం సంది వ్యవస్థను పటిష్ట పరిచే చర్యలు, దూర రోదసిలో ఆయుధపొటీ వివరణకై యితర చర్యలు అవసరమని ఆయన చెప్పారు.

న్యాయమైన పరస్పర ప్రయోజనాలనూ, అణుయుద్ధ మహోప్రదన ప్రమాదాన్ని తొలగించేందుకూ (తరువాయి 31వ పేజీలో)

అణుయుద్ధ ప్రజ్వలన ప్రమాదాన్ని తగ్గించే కేంద్రాల యేర్పాటు ఒప్పందంపై సోవియట్, అమెరికా సంతకాలు

ఒకముఖ్యమైన విశ్వాస సంవర్ధక చర్య

సోవియట్ వార్తాపత్రికలు గ్రహ్లా, గ్రాస్సాయ జ్వజాలు 1987 సెప్టెంబర్ 18 వ తేదీ సంచికల్లో యీ కింది వ్యాసాన్ని ప్రచురించాయి.

అణుయుద్ధ ప్రజ్వలన ప్రమాదం తగ్గించే కేంద్రాలను యేర్పాటుచేయడానికి సంబంధించిన సోవియట్-అమెరికా ఒప్పందంపైనా, యీ ఒప్పందానికి చెందిన రెండు ఖరారు నామాలపైనా సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రకమిటీ పొలిట్ బ్యూరో వభ్యుడూ, సోవియట్ యూనియన్ విదేశాంగ మంత్రి అయిన ఎద్యార్డ్ షెవర్దనాద్జె, అమెరికా విదేశాంగ మంత్రి జార్జి శుల్జ్ యి 1987 సెప్టెంబర్ 15న సంతకాలు చేశారు.

సంప్రతింపులు, తదనంతర అధికార సంభాషణలు జయప్రదంగా ముగిసిన ఫలితమిది. యీ సంప్రతింపులు జరపాలని సోవియట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ కేంద్రకమిటీ ప్రధాన కార్యదర్శి మిహాయిల్ గొర్బచేవ్, అమెరికా అధ్యక్షుడు రోనాల్డ్ రీగన్ జెనీవాలో 1985 నవంబర్ లో, తమ సమావేశ సందర్భంగా, సూత్రప్రాయంగా నిర్ణయించారు.

వాషింగ్టన్ లో సంతకాలు జరిగిన యీ కొత్త సోవియట్-అమెరికా ఒప్పందంలోని విషయమేమిటి?

ఎదుటి పక్షం అపార్థం చేసుకోవడానికి,

అందునల్ల అణుయుద్ధ ప్రమాదం పెరగడానికి అవకాశమిచ్చే నైనిక రంగ కార్యకలాపాలను, యిదివరకే ఆమల్లో ఉన్న సోవియట్-అమెరికా ఒప్పందాల ప్రకారం వెన్వెంటనే తెలియజేయడానికి ఒక కొత్త యంత్రాంగాన్ని స్థాపించాలని యీ ఒప్పందం విధేస్తోంది. నెలకొల్పనున్న కేంద్రాల ద్వారా, ఒకే ఛానల్ గుండా, అటువంటి సమాచార ప్రసారంవల్ల అది ప్రమాదకర పరిస్థితులను వివరించడానికి, తొలగించడానికి అదనపు అవకాశాలను కలుగజేస్తుంది. అణుయుద్ధం ప్రజ్వరిల్లే ప్రమాదాన్ని, ప్రత్యేకించి పౌరపాటవల్లనూ, తప్పు అంచనావల్లనూ, లేదా, యాదృచ్ఛికంగానూ సంభవించగల అటువంటి ప్రమాదాన్ని తగ్గించి తుదకు పూర్తిగా తొలగించాలన్న తమ వాంఛను ఉభయపక్షాలూ యీ ఒప్పందం ఉపోద్ఘాతంలో పునరుద్ఘాటించడానికి యిదీకారణం.

ఈ ఒప్పందం నిర్దిష్టంగా కింది యేర్పాట్లను చేయాలని చెబుతోంది:

ఒప్పందాన్ని అనుసరించి ప్రతి ఒక్క పక్షం సొంతంగా తన రాజధానిలో అణు

యుద్ధ ప్రమాదం తగ్గింపు జాతీయ కేంద్రాన్ని స్థాపిస్తుంది. యీ కేంద్రం ఆయా ప్రభుత్వం తరపున, దాని అజమాయిషీలో పనిచేస్తుంది. యీ కేంద్రం మామూలుగా పనిచేసేలా చూచేందుకు, దాన్ని నెలకొల్పే ప్రభుత్వం తనకు పుచితమవి తోచినరీతిలో దాని సిబ్బందిని యేర్పరచుకుంటుంది.

సోవియట్ యూనియన్, అమెరికా మధ్య అణుయుద్ధం ప్రారంభమయ్యే ప్రమాదాన్ని తగ్గించే చర్యలపై 1971 సెప్టెంబర్ 30 న కుదిరిన ఒప్పందంలోని నాల్గవ అధికరణ క్రింద, బాలిస్టిక్ మిసిలీ ప్రయోగాలను గురించిన సమాచార ప్రకటనను, అంతే యితరపక్షం వైపుగా, జాతీయ భూభాగాన్ని దాటి వెళ్ళడానికి తలపెట్టిన మిసిలీ ప్రయోగాల గురించి సమాచార ప్రకటనను ప్రసారం చేయడానికి, ప్రస్తుతదశలో యీ కేంద్రాలను పునయోగించడం జరుగుతుందని యీ ఒప్పందం చెబుతోంది. దీనికి తోడు, సముద్రం పైన, దానిపై గల వాతావరణంలోను దుర్బలనలను నివారించడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలపై 1972 మే 25 నాటి సోవియట్-అమెరికన్ అంతర్ ప్రభుత్వ ఒప్పందంలోని 6 వ అధికరణం, 1 వ పేరగ్రాఫునను సరించి, బాలిస్టిక్ మిసిలీ ప్రయోగాలను గురించి, అంతే, నౌకల, రేదా, విమానాల రాకపోకలకు ప్రమాదం తెచ్చిపెట్టగల మిసిలీ ప్రయోగాలను గురించి సమాచార ప్రకటనలను యీ కేంద్రాలు ప్రసారంచేయాలని యీ ఒప్పందం నిర్దేశిస్తోంది. అయితే, యితర దేశాలన్నిటి విషయంలో, 1972 ఒప్పందాన్ని అనుసరించి, సోవియట్ యూనియన్, అమెరికాలు ప్రకటనలను జారీచేసే ప్రస్తుత ఆనవాలు తీని యిది, సహజంగానే, రద్దుచేయదు.

ప్రతిఒక్క పక్షం తన విచక్షణను అనుసరించి సద్భావాన్ని ప్రదర్శించడానికి, పరస్పర విశ్వాసాన్ని పటిష్టంచేయడానికి, పైన చెప్పిన సమాచార ప్రకటనలనే గాక యితర సందేశాలను ప్రసారం చేయడానికి కూడా యీ కేంద్రాలను పునయోగించుకోవచ్చునని తెలిపే యీ కొత్త ఒప్పందంలోని విబంధన చాలా ముఖ్యమైనది.

ఈ సమాచారం, సోవియట్, అమెరికా కేంద్రాల మధ్య స్థాపితమయ్యే ఒక ప్రత్యేక మైన ఫాసిమిలీ కమ్యూనికేషన్ల లైనుద్వారా ప్రసారమవుతుంది. యీ లైనుకు సంబంధించిన విర్దిష్ట సాంకేతిక విషయాలను, పని పద్ధతులను : షుందం విపులంగా వివరిస్తోంది.

సుస్థిరతకు, పరస్పర విశ్వాసానికి హామీ కల్పించేందుకు ప్రత్యక్షంగా సంబంధమున్న విషయాలపై ఒకరి అభిప్రాయాలను మరొకరు తెలుపుకునేందుకు సోవియట్ యూనియన్, అమెరికా మధ్య, అన్ని సమయాల్లో సన్నద్ధంగా వుండే కమ్యూనికేషన్ లైను మరొకటి నెలకొల్పడం జరుగుతుందని దీనినంతటి అర్థం. ఇక్కడ ఒక విషయం నొక్కి చెప్పాలి: మాస్కో, వాషింగ్టన్ ల మధ్య ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రత్యక్ష కమ్యూనికేషన్ల లైను చేస్తున్న పనులను యీ కేంద్రాలు యేవిధంగానూ నకలు చేయవు. అత్యవసర పరిస్థితులలో సోవియట్ యూనియన్, అమెరికా నాయకులు వెను వెంటనే ఒకరితో ఒకరు సంభాషించుకోవడానికి ప్రస్తుతమున్న యీ లైను వీలుకల్పిస్తోంది.

అణుయుద్ధ ప్రమాదం తగ్గింపు కేంద్రాలపై సోవియట్ యూనియన్, అమెరికా మధ్య ఒప్పందం కుదిరినందుకు తప్పకుండా సంతృప్తి వ్యక్తం అవుతుంది. విశ్వాస సంపర్కక పథాన ఒక ముఖ్యమైన ముందడుగు

వేయడం జరిగింది. అయితే కేవల విశ్వాస సంవర్ధక చర్యలే. ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న ఆయుధపోటీని అరికట్టజాలవని జ్ఞాపకముంచు కోవాలని చెప్పవక్కరలేదు. సైనిక పోటీని ఉద్యతంచేపే మాట అటంచి, దాని కొనసాగింపు, కొత్త రంగాలకు దాని విస్తరణ అంతర్జాతీయ రంగంలో ఆస్థిరతకు ప్రధాన కారణమని అనుభవం విరూపిస్తోంది. విజమైన నిరాయుధీకరణ రంగంలో ఆచరణాత్మక ఒప్పందాలు కుదిరిన పరిస్థితిలోనే విశ్వాస సంవర్ధక చర్యలు వాస్తవంగా ఫలప్రదం అవుతాయి.

ఇక్కడ ఒక సామాన్య నియమం పనిచేస్తోంది. సైనిక మోహరింపు, అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా అణ్వాయుధాల మోహరింపు స్థాయి తక్కువగా వున్నకొద్దీ పరస్పర విశ్వాసమూ, వివిధ రంగాలలో రాజ్యాలమధ్య శాంతియుత సహకారాన్ని సాపించే అవకాశాలూ యెక్కువ అవుతాయి.

జెనీవా సంప్రతింపులలోని సమన్యలను, పరిణామాలను పరిగణనకు తీసుకుని, అణ్వాయుధ ప్రమాదాన్ని తగ్గించే కేంద్రాల సమన్యను ప్రవీణుల స్థాయిలో పరిశీలించడానికి ఉభయపక్షాలూ యిందువల్లనే అంగీకరించి నట్లు, 1985 నవంబర్ 21న శిఖరాగ్రస్థాయిలో ఆమోదించిన సంయుక్త సోవియట్-అమెరికా ప్రకటన పేర్కొన్నది. జెనీవా సమావేశం తర్వాత గడచిన రోజులు ఆ నిర్ణయం యెంత దూరదృష్టితో కూడినదో స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

అసలు విషయం యేమంటే యిటీవల సోవియట్ యూనియన్ తీసుకున్న ప్రభావోపేతమైన చొరవలవల్ల, అణు, రోదసీ ఆయుధాలపై, అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా మధ్య శ్రేణి, స్వల్పశ్రేణి మిసిలీలపై అన్ని దిశల్లోను ఒప్పందాలను కుదుర్చుకునేందుకు,

సోవియట్-అమెరికా సంభాషణల్లో వాస్తవిక అవకాశాలు రూపుగొన్నాయి. కాబట్టి, యీ కేంద్రాల గురించిన ఒప్పందంపై సంతకాలు జరగడం ఒక నహజ చర్యగా పరిగణించడానికి, అమెరికా పక్షం కూడా ప్రయత్నించి నట్లయితే, నిరాయుధీకరణ రంగంలో ప్రధానమైన సోవియట్-అమెరికా ఒప్పందాలు అందుబాటులో వున్నట్లు కనిపిస్తోందని చెప్పటానికి కారణాలున్నాయి.

ఉదాహరణకు, వాతావరణంలో, దూర రోదసిలో, జలగర్భంలో అణ్వాయుధ పరీక్షలను నిషేధించే ఒప్పందం కుదుర్చుకోవడానికి సంబంధించిన పని 1963 జూన్ లో ముగియ వస్తున్నప్పుడు సోవియట్, అమెరికా ప్రభుత్వాలమధ్య ప్రత్యక్ష కమ్యూనికేషన్ లైన్ స్థాపనపై అంగీకారానికి రావటం జరిగిందని యీ సందర్భంలో జ్ఞాపకం చేసుకోవడం సముచితం.

సోవియట్ యూనియన్, అమెరికాల మధ్య అణ్వాయుధం ప్రారంభవయ్యే ప్రమాదాన్ని తగ్గించే చర్యలపై కుదిరిన 1971 ఒప్పందం (ఆపత్రం పేరు యీ విషయాన్ని చెప్పక చెబుతోంది). సోవియట్-అమెరికా వ్యూహాత్మక ఆయుధాలను పరిమితం చేసేందుకు అనాడు జరిగిన సంప్రతింపుల ప్రత్యక్ష ఫలితమే. ఆవి 1972 మే లో చార్ట్-1 ఒప్పందాలపై సంతకాలు జరగడంతో ముగిశాయి. ఆ విధంగా మునుపు తీసుకున్న విశ్వాస సంవర్ధక చర్యలకు, అణ్వస్త్రాల పరిమితి విధింపు రంగంలో స్పష్టమైన చర్యలతో అనాడు దన్ను యివ్వడం జరిగింది. యీనాడు కచ్చితంగా విధించాల్సినది ఆ పరిమితి.

అణ్వస్త్రాల పరిమితి, తగ్గింపులపై

సోవియట్ యూనియన్, అమెరికా లమధ్య భవిష్యత్తులో కుదరగల ఒప్పందాలతో స్వతస్సిద్ధమైన, అంగంగికమైన, పరస్పర సంబంధం వుండటం అనేది యీ కేంద్రాలపై ఒప్పందంలోని విశిష్ట లక్షణాల్లో ఒకటని చెప్పవలసి వుంది. దీనికి సంబంధించిన కొత్త ఒప్పందాలు కుదిరినప్పుడు, ఉభయ పక్షాలమధ్య ఒప్పందం ద్వారా, యీ కేంద్రాల మధ్య ప్రసారమయ్యే సమాచార ప్రకటనల పట్టికలు భవిష్యత్తులో మార్చవచ్చునన్న విబంధనలో, యీ విశిష్ట లక్షణం ప్రతిబింబిత మౌతోంది. వేరుమాటల్లో చెప్పాలంటే, యిప్పుడింకా కుదరనప్పటికీ భవిష్యత్తులో రూపుగొన వీలన్న ఒప్పందాలను అమలు జరిపేటప్పుడు అవసరమైన సమాచారాన్ని ప్రసారం చెయ్యడానికి యీ కేంద్రాలమధ్య గల కమ్యూనికేషన్ లై నును వుపయోగించు కోవచ్చునన్నమాట.

అణుయుద్ధ ప్రమాదాన్ని తగ్గించేందుకు కేంద్రాలను నెలకొల్పడంపై ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకోవడం సోవియట్, అమెరికా సంబంధాల అభివృద్ధిలో—అమాటకొస్తే మొత్తంగా అంతర్జాతీయ రంగంలో—ఒక సానుకూల చర్య. యెందుకంటే అణుయుద్ధ ప్రమాదం తగ్గింపు చర్యలపై ఒప్పందం ప్రపంచమంతటా భద్రతను యినుమడింప చేసే ప్రయోజనాలను పెంపొందిస్తుంది.

అణుయుద్ధంలో విజేతలంటూ యెవరూ వుండబోరనీ, అణుయుద్ధం అనలు చేయనే చేయరాదనీ శిఖరాగ్రస్థాయిలో వచ్చిన అవగాహనను అణుయుద్ధ ప్రమాదం తగ్గింపు ఒప్పంద ఉపోద్ఘాతంలో పునరుద్ఘాటించడం జరిగింది. ఈ పునరుద్ఘాటనకు యీ అర్థంలో

సూత్రబద్ధ ప్రాధాన్యత వుంది.

సోవియట్ పక్షానికి సంబంధించినంత వరకూ అది మానవాళిని విధ్వంసక ప్రమాదం నుండి బయటపడేలా చేసే పథంలో యేక రీతిగా ముందుకు సాగేందుకూ, మిహాయీల్ గొర్బచేవ్ 1988 జనవరి 15న ప్రతిపాదించిన కార్యక్రమాన్ని, యీ శతాబ్దాంతంలోగా అణ్వు స్త్రాలను విరూపించే యీ కార్యక్రమాన్ని అమలుజరిపేందుకూ చేయవలసిందంతా చేయడానికి పూర్తి కృతనిశ్చయంతో వుంది. అణు యుద్ధ ప్రమాదానికి వ్యతిరేకంగా జరిగే వుద్యమంలో యే ఒక్క అవకాశాన్ని గానీ, యే ఒక్క అవకాశ రేఖాన్ని గానీ వదలకోరాదని మన దృఢాభిప్రాయం.

ఉభయ పక్షాలకూ సత్సంకల్పం వున్నట్లయితే, శాంతి ఆశయానికి మేలుచేసే సోవియట్ యూనియన్ - అమెరికా ఒప్పందాల మార్గంలో యెన్ని యిబ్బందులు వున్నప్పటికీ అవి కుదిరే అవకాశం వుందని యీ కేంద్రాలకు సంబంధించిన సోవియట్ - అమెరికా సంభాషణలు విజయవంతంగా ముగియడం విరూపిస్తోంది. నమస్త దేశాల సురక్షితమైన, విరసాయకరమైన భవితవ్యానికి హామీ విచ్చేందుకు అవసరమైన రజాయలకోసం, ముందుకు సాగడంకోసం కృషిచేయడం, తుదకు వాటిని సాధించడం—వీటికి వుభయపక్షాల రాజకీయ సంసిద్ధతే యిక్కడ ప్రధాన విషయం.

అణుయుద్ధ ప్రమాదం తగ్గింపు గురించి సోవియట్ - అమెరికా ఒప్పందంపై సంతకాలు జరిగినట్టు వచ్చిన వార్త ప్రపంచంలో యింతటి సానుకూల ప్రతిస్పందనను రేకెత్తించగలగడానికి కారణమిదే.

(ఓఎస్, 1987 సెప్టెంబర్ 17)

స్వేచ్ఛాదీప్తి

వి. పొడ్డేన్యాకొ, డి. ఎస్సీ (చరిత్ర)

నానాటికీ మరిన్ని రాజ్యాలు జాతీయ, సామాజిక పునరుజ్జీవన మార్గాన్ని చేపడుతున్నాయి. ప్రపంచ వలనవ్యవస్థ నంకోథాన్ని అక్టోబరు సోషలిస్టు మహా విప్లవం మరింత త్వరితపర్చింది: ఆ నంకోథం సాగుతూనేవుంది.

రష్యాలోని సోషలిస్టు విప్లవ అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యతను ఆపదానికిగల విస్తృతార్థంలో వి. ఐ. లెనిన్ నిర్వచిస్తూ, అన్ని దేశాలపై ప్రభావం నెరవడంలోనే దాని ప్రాముఖ్యత యిమిడివుందని నొక్కి చెప్పారు. యీ సోషలిస్టు విప్లవంలోని కొన్ని ప్రాథమిక లక్షణాలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా పునరావృతమవడం చారిత్రకంగా అనివార్యం అనేది ఆపదానికి గల పరిమితార్థంలోవుంది. వలన దేశాల ప్రజల భవిష్యత్తులతో అక్టోబరు విప్లవం విడదీయరాని విధంగా ముడిపడివుందని ఆయన పేర్కొన్నారు.

లెనిన్ అంచనాలు, నిర్ధారణలు సబబైన వనివాస్తవానుభవం ద్రువీకరించింది అక్టోబరు దీప్తి ప్రాచ్యంలోని అనేక దేశాల ప్రజలకు వేగుడుక్క అని రుజువైంది. దీనికి సంబంధించిన రుజువు యీనాడు పుష్కలంగా లభిస్తుంది. రష్యాలోని విప్లవం ఆగ్నేయాసియా, ఆఫ్రికా దేశాల్లోనూ, ప్రాచీన అరబ్ లోనూ, భారతదేశంలోనూ విముక్తి పుద్గమాన్ని ప్రజ్వలించజేసింది. లాటిన్

అమెరికాలోని అనేక దేశాల్లో విప్లవ వెల్లువను విజృంభింపజేసింది.

యుద్ధ పూర్వపుకాలంలో వలనవాదానికి వ్యతిరేకంగా పీడితప్రజల పోరాటం మొత్తం మీద పూర్తి విజయాన్ని సాధించలేక పోయినప్పటికీ జాతీయ విముక్తి పుద్గమంలో ఒక నూతన దశను అక్టోబరు విప్లవం అవిష్కరించిందని చెప్పడం నూటికి నూరుపాళ్ళు నిజం.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో హిట్లర్ పాసిజం, జపాన్ నైవికవాదం ఓడిపోవడంతో, ఒకే దేశ సరిహద్దునుమించి సోషలిజం వ్యాపించడంతో 1917 అక్టోబరు విప్లవం వలనదేశాల ప్రజలపై విప్లవకర ప్రభావం నెరవడం గణనీయంగా పెరిగింది. దీనికి రెండు కారణాలున్నాయి. ఒకటి, సోషలిజానికి అనుకూలంగా అంతర్జాతీయ శక్తుల పొందికలో మార్పు: రెండవది, జాతీయ, సామాజిక విముక్తిని సాధించుకుని తోటి మానవుణ్ణి దోచుకోవడాన్ని అంతమొందించి, నూతన తరహా సమాజ నిర్మాణానికి పూనుకున్న దేశాల ప్రజల పుదాహరణ ఆకర్షణీయంగా వుండటం

ఆసియా ఖండంలో వలన వ్యవస్థ విచ్ఛిన్నం కాసాగింది. వియత్నాం, పుత్తర కొరియా, చైనాలలో పీపుల్స్ డెమోక్రాటిక్ విప్లవాలు విజయంపొందడం. ఇండోనేసియా

భారతదేశం, దిర్ఘా, ఫిలిప్పైన్స్, లెబనాన్, సిరియా, తదితర దేశాలు స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించుకోవడం—యిది తమ విముక్తి కోసం ఆయా దేశాల దేశభక్తియుత శక్తులు జరిపిన పోరాటపు ప్రధాన పర్యవసానం. 1950 ల మధ్య కాలానికి పరాధీన, పరిసరిత దేశాల భూభాగం వైశాల్యంలో 27 మిలియన్ చదరపు కిలో మీటర్లకు పడిపోయింది. యిది యుద్ధానికి పూర్వమున్న భూభాగంలో మూడవ వంతు, నాల్గవ వంతు మధ్యన వుంటుంది: కాగా పరిసరిత ప్రజల సంఖ్య యింకా మించు పదవ వంతుకు అంటే 153 మిలియన్లకు పడిపోయింది. యిది ప్రపంచ జనాభాలో సుమారు 6.4 శాతం.

అఫ్రికా లోని అనేక దేశాలు 50 ల చివర్లో, 60 లలో తమ పరిసర శృంఖలాలను చేదించు కున్నాయి. క్యూబాలో ప్రజావిప్లవం విజయవంతమైంది. 1917 అక్టోబరు విప్లవంగనక జరిగి వుండకపోతే లాటిన్ అమెరికాలో మొదటి సోషలిస్టు దేశంగా క్యూబా ఆవిర్భవించడం సాధ్యమే అయివుండేది కాదని ఫిడెల్ కాస్ట్రో యీ సందర్భంగా చెప్పారు. లాటిన్ అమెరికా లోని అనేక యితర దేశాల్లో విరంకుల ప్రభుత్వాలు పేకమేడల్లా కూలిపోయాయి.

యే విధంగానైనా, ముఖ్యంగా సాయుధ బలంతో జాతీయ విముక్తి పోరాటాన్ని అణచివేయడానికి, పరిసర వ్యవస్థను కాపాడడానికి సామ్రాజ్యవాదం అనేక తంటాలుపడి వప్పటికీ చరిత్రగతిని మార్చడంలో అది యేనాడూ విజయం సాధించలేక పోయింది. పరిసర సామ్రాజ్యాల రద్దు దాదాపు 1970 లలో పూర్తి అయింది — అస్సదు అంగోలా,

మొజాంబిక్, కొన్ని యితర రాజ్యాలు పోర్చుగీసు పరిసరవాదుల పీడననుండి, పరాధీనత నుండి తమను తాము విముక్తిచేసుకున్నాయి. ఆప్టెనిస్టాన్, వికరాగ్వా, ఇథియోపియాలలో ప్రజావిప్లవాలు విజయంపొందాయి.

1980 లలో కూడా జాతీయ విముక్తి పుడ్యమాలకు కొన్ని విజయాలు లభించాయి. జింబావ్వే, వనోతూ, బెలిజె, అంటిగువా, బార్బుడా ద్వీపాలు, యింకా కొన్ని మాజీ పరిసర భూభాగాలు తమ స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించు కున్నాయి. 1980 ల నుండి మొత్తం 165 మిలియన్లకు పైగా ప్రజలు పరిసర బంధనాలను వదిలించుకున్నారు.

సవావిర్భావ రాజ్యాల సంఖ్య పెరుగుతున్న కొద్దీ నవస్వతంత్ర దేశాల పరిసర వ్యతిరేక ఐక్యతా అభివృద్ధిచెందుతూ యెంతో నన్ని హిత మౌతోంది. వి. ఐ. లెనిన్ బావిదర్శన చేసి చెప్పినట్లుగానే అవి ప్రపంచ రాజకీయ సమస్యల పరిష్కారంలో చూరుకుగా పాల్గొంటున్నాయి: ఆయుధ పోటీకి, సైనిక నన్నాహాకు వ్యతిరేకంగా, శాంతి, అంతర్జాతీయ భద్రతకోసమూ, సోషలిస్టు దేశాలతో నన్ని హిత సహకారంకోసమూ తమవంతుపాత్రను పరిపూర్ణంగా నెరవేరుస్తున్నాయి. యే కూటమిలోనైనా చేరడాన్ని, విదేశాల్లో సైనిక స్థావరాలను అట్టిపెట్టే సామ్రాజ్యవాద విధానాన్ని నవస్వతంత్ర దేశాలు వ్యతిరేకిస్తున్నాయి. యీ దేశాలు బాండుంగ్ లో (1955), కైరో లో (1957), బెర్లిన్ లో (1981), తమ సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేకతను, చాటి చెప్పాయి; పరిసరవాదాన్ని శక్వతంగా నిర్మూలిస్తామని దీక్షను పూనాయి: అలీనోద్యమ

విధానానికి పునాదివేశాయి.

జాతీయ విముక్తి శక్తుల తాదనలకు సామ్రాజ్యవాద ప్రాబల్య రంగం గణనీయంగా కుంచించుక పోయింది. ఏదీ యేమైనప్పటికీ యిప్పటికీ దాదాపు ఎనిమిది మిలియన్ల ప్రజలు వలస, పరాధీన భూభాగాల్లో. అంటే “అసోసియేటెడ్ రాజ్యాలు” లేదా “సముద్రాంతర దీపార్ద్రమెంటులు” అనే వాటిలో వలసపాలనలేదా విదేశీ ప్రాబల్యంలో మగ్గుతున్నారు. ఈ కారకాన్ని వినియోగించుకోడానికి సామ్రాజ్యవాద శక్తులు నేడు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యక్రమంలో యిలా వుంది: సామ్రాజ్యవాదం నయావలస విధానాన్ని అనుసరిస్తూ, “తరుణ రాజ్యాలు సాధించుకున్న సార్వభౌమాధికారాన్ని హుళక్కి చేయడానికి, వాటిపై నియంత్రణను నిలుపుకోడానికి, దాన్ని మరింత పటిష్టం చేసుకోడానికి సైతం ప్రయత్నిస్తున్నది. వాటిని ఒక సైనిక కూటమి కక్ష్యలోకి లాగడానికి, తన దురాక్రమణదారీ ప్రపంచ వ్యూహానికి దాడి వేదికలుగా వాటిని వినియోగించడానికి ప్రయత్నిస్తోంది.”

ఉదాహరణకు, నయా ప్రపంచాధిపత్యవాదానికి చెందిన రీగన్ సిద్ధాంతాన్ని అమెరికా మార్గదర్శకంగా పెట్టుకుని నవ స్వతంత్ర దేశాల ఆంతరంగిక వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకుంటోంది: అసమ్మతిని రెచ్చగొడుతూ వాటిమధ్య ఘర్షణలకు బీజాలను నాటుతోంది; ఆ విధంగా, వినాశకర ఆయుధ పోటీలోకి ఆకర్షిస్తున్నది. వర్తమానదేశాలు 1980 లో సైనిక అవసరాలకు సంవత్సరానికి 84,000 మిలియన్ డాలర్లు ఖర్చు చేయగా 1988 లో యిందుకు అవి పెట్టిన ఖర్చు దాదాపు రెట్టింపు

అంటే 165 బిలియన్ డాలర్లు అయింది.

వర్తమాన దేశాలతో సోవియట్ యూనియన్, యితర సోషలిస్టు కుటుంబ దేశాల నందించాలు పూర్తిగామరోవిధంగావున్నాయి. వర్తమాన దేశాల వెనుకబాటుతనాన్ని అధిగమించే మార్గాలను, రూపాలను, పద్ధతులను అవి అన్వేషిస్తున్నాయి: వాటికి పాదార్థిక సహాయాన్ని, తోడ్పాటును అందజేస్తున్నాయి; వాటితో సర్వతోముఖ సహకారాన్ని పటిష్టికరింపుకుంటున్నాయి. మాజీ వలస ప్రపంచంలో రూపుగొన్న పరిస్థితి పట్ల సోషలిస్టు దేశాలు కనబడుతున్న యితోడిక శ్రద్ధకు గత మేలో బెర్లిన్ లో జరిగిన వార్షా సందిరాజ్యాల రాజకీయ సంప్రతింపుల కమిటీ (పి. సి. సి) సమావేశం తార్కాణం.

ఈనాడు వర్తమాన దేశాల ముందున్న అత్యంత తీవ్రనమస్కల్లో విదేశీరుణం ఒకటవి పి.సి.సి సమావేశం పేర్కొన్నది. పాశ్చాత్య రాజ్యాల దోపిడీ పూరిత పరవతివిధానం, వర్తమాన దేశాలకు వ్యతిరేకంగా వున్న వ్యాపారషరతులు—యివి వర్తమాన దేశాల మొత్తంరుణం ఒక బ్రిలియన్ డాలర్లకుపైగా పెరగడానికి దారితీశాయి. ఐ.రా.స రెక్కల ప్రకారం యీ అప్పులపై సాలీనా అవిచెల్లించే వడ్డీ 200 బిలియన్ డాలర్లకు పైగావుంది. యీ రుణానికి ప్రత్యక్షకారణం యీ సమావేశంలో చెప్పినట్టుగా పాశ్చాత్య దేశాలు ఆయుధాలను నిల్వలను తీవ్రంగా పెంచుకోవడమే.

ఈ రుణసమస్యను సమూలంగా పరిష్కరించేందుకు ముఖ్యంగా న్యాయమైన సూత్రాలకు అనుగుణంగా అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సం (తరువాయి 27 వ పేజీలో)

సోషలిజం మేధా స్తోమత సంపూర్ణ వినియోగం

ప్రాప్తా సంపాదకీయం

మన 70 యేళ్ళ చరిత్ర పరిశాలనూ, గుణ

పాఠాలనూ అంచనా వేస్తూ మనం, సోవి
యట్ ప్రజలం, మన విజయాలకు హఠాత్
రేకం చెందటం మాత్రమే కాదు. మన
మిన్నటికి సోషలిస్టు వ్యవస్థ సమస్త స్తోమత
లనూ కనుగొనలేదనీ, వాటిని పునయోగించు
కోలేదనీ దీర్ఘ గతం గడచి వచ్చిన మనం
మరింత స్పష్టంగా చూడగలుగుతున్నాం. మన
కెదురవుతున్న సమస్యలేమిటో, వాటిని మన
మెలా పరిష్కరించుకోవాలో మరింత మెరుగ్గా
గ్రహించ గలుగుతున్నాం.

మన అభివృద్ధి క్రమంలో తలెత్తిన వైరు
ధ్యాన్ని, ప్రపంచంలో కెల్లా బహుళ అత్యధిక
విద్యావంతులైన సమాజం తన అపార మేధా
స్తోమతను దీర్ఘ కాలం పాటు సరిగా పునయో
గించుకోలేక పోయినప్పుడు తలెత్తిన యీ
వైరుధ్యాన్ని మనం పునర్వ్యవస్థీకరణ విధా
నాన్ని అనువరించడం ద్వారా అధిగమి
స్తున్నాం. ప్రజాస్వామ్యాన్ని విస్తృతం చేయ
డమే యీ వైరుధ్యాన్ని అధిగమించడానికి
అతి ఫలప్రదమైన పరిష్కార మార్గం.

జీవిత సమస్త రంగాల్లోనూ పునర్వ్యవస్థీ
కరణ, పునర్వ్యవస్థీకరణలకు ప్రతివ్యక్తి తన
వంతు దోహదం చేకూర్చడానికి అనువైన
పరిస్థితులను సృష్టించవలసిన అవసరం సోష
లిస్టు సమాజానికి నేడు యెంతో వుంది. అందు
వల్లనే, మన కార్మికవర్గ సృజనాత్మక స్తోమతల
గరిష్ట వినియోగానికి, అత్యంత సమర్థులైన
మన ప్రవీణుల నైపుణ్య గరిష్ట వినియోగానికి

హామీ కల్పించడమే అధిక మేనేజిమెంటు
వ్యవస్థలో సమూల సంస్కరణ కార్యక్రమ
లక్ష్యం అయింది. రాజ్య స్థాయిలోను,
ప్రాంతీయ స్థాయిలోను, పరిశ్రమ స్థాయి
లోను విర్ణయాలు చేయడంలో ప్రజా
బాహుళ్యం క్రియాశీలంగా పాల్గొనడానికి
హామీ నివ్వడం ద్వారా, సమస్త అధిక సంస్థల
పనిపై చర్చకు, విమర్శకు విస్తృతావకాశం
కల్పించడం ద్వారా కేంద్రీకృత పద్ధతిని
ప్రజాస్వామ్యీకరించడాన్ని యీ కార్యక్రమం
తల పెడుతోంది.

ప్రజల సామర్థ్యాలను మనమెంత బాగా
పునయోగించుకోగలమో అంత బాగా పున
యోగించుకోగలగాలంటే, వారికి బాగా తెలిసిన
పనిని, వారు నిర్వహించేలా మనం చూడాలి.
యీ రంగంలో పరిస్థితి యేమిటి? యిక్కడ
కొన్ని పునాహరణలు యిస్తున్నాము. దీప్టా
మాయగల దాదాపు నాలుగు మిలియన్ల మంది
ప్రవీణులు అంతటి అర్హతలస్థాయి అవసరం
లేని పుద్యోగాల్లో వున్నారు. అదే సమయంలో
నాలుగు మిలియన్ల మందికిపైగా తమ పుద్యో
గాలకు అవసరమైన అర్హతలు లేనివారు కార్య
విర్వాహకుల, ప్రవీణుల స్థానాల్లో వున్నారు.

కార్మికుని స్తోమతలను పూర్తిగా వినియో
గించుకోవాలంటే, నైపుణ్యం అవసరంలేని,
ప్రయాసతో కూడిన శారీరక శ్రమను యేక
రీతిగా విరూపించడం తప్పనిసరి అవ
సరం. పారిశ్రామిక రంగంలో, నిర్మాణ
పనిలో, ముఖ్యంగా వ్యవసాయ రంగంలో

యిలాటి ప్రయాసతో కూడిన శ్రమ యిప్పటికీ హెచ్చుగా వుంది.

పనుల్లో యిలాటి ప్రయాసనూ, శారీరక శ్రమనూ తొలగించేరేటు, పరిమాణం ప్రస్తుత ప్రణాళిక కాలంలో రెండు రెట్లకు పెగి వుంటుంది. కొత్త వుంతలు తొక్కి ఆలోచనలను ప్రోత్సహించడమూ, యీ ఆలోచనలు నూతన సాంకేతిక శాస్త్ర పద్ధతులకూ, నూతన వుత్పత్తి పద్ధతులకూ త్వరగా దారి తీసేలా చూడటమూ మన కర్తవ్యం. దీని కోసం దేశంలోని యావత్తు శాస్త్ర స్తోమతను — విడివిడి వుత్పత్తి యూనిట్ మొదలకొని విజ్ఞానశాస్త్ర అకాడమీ దాకా — సమీకరించి తీరాలి. ప్రభుత్వ సంస్థల చట్టం శాస్త్ర, సాంకేతిక ప్రగతి వేగాన్ని పెంచడానికి మంచి ప్రోత్సాహకారాలను సృష్టించింది. వుత్పత్తికి సంబంధించిన కృషి సల్పుతున్న పరిశోధనా సంస్థల, యితర సంస్థల పని వాటి పని తుది ఫలితాలపై ప్రత్యక్షంగా ఆధారపడేలా యీ చట్టం చేస్తోంది.

విద్యాస్థాయిని, అర్హత ప్రమాణాలనూ పెంచడం, దేశ మేధాస్తోమత సంపూర్ణ వివిధ యోగానికి హామీనిచ్చే మరో ప్రధానసాధనం. అంతకంతకూ యెక్కువగా, వచ్చిపడుతున్న సమాచార వెల్లువలో తమకు అవసరమైన జ్ఞానాన్ని పొందేందుకు వీలుగా, ప్రజలు జీవిత పర్యంతం అధ్యయనం చేయడానికి వీలుగా నిరంతర అధ్యయన వ్యవస్థను నెలకొల్పి వలసిన అవసరం వుంది.

ప్రస్తుత శాస్త్ర, సాంకేతికశాస్త్ర విప్లవ సమయంలో మనం వైద్యులకు, వుపాధ్యాయులకు, ఇంజనీర్లకు, శాస్త్రజ్ఞులకు మెరుగైన పాదార్థిక, నైతిక ప్రోత్సాహకారాలను

యివ్వాలి. విపుల కార్మికుల, ప్రవీణుల సామాజిక ప్రతిపత్తిని పెంచాలి. అదే సమయంలో ప్రతి ఒక్కరినీ వాడుకమైన పుణ్యాలను మెరుగుపర్చుకునేందుకు ప్రోత్సహించాలి. కార్మికులకైతే యెక్కువ వేతనాలు లభిస్తాయి కాబట్టి అత్యున్నత విద్యార్హతలున్న సోవియట్ ప్రవీణులలో 92 శాతం మంది కార్మికులుగా వుంటున్న విషయం తెలిసిందే. చాలవరకూ యిది వనినిబట్టి ప్రతి ఫలం అన్న సూత్రాన్ని పాటించని ఫలితమే: యిది సామాజిక అన్యాయమే అవుతుంది.

పునర్యవస్థీకరణ, త్వరణం విధానానికి నూతన ఆలోచనా దోరణులను చేపట్టడం అవసరం. మన విప్లవ సిద్ధాంతమైన మార్క్సిజం-లెనినిజం యీ విషయంలో చాలా సహాయకారిగా వుంటుంది. మనం విద్వేషంకున్న కర్తవ్యాల అనన్య సంక్లిష్టత, విస్తృతదృష్టి ఒక నూతన ఆర్థికవర ఆలోచనాదోరణి అవసరం. అంతేకాదు. ప్రపంచాన్ని గురించి సమగ్ర మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు దృక్పథాన్ని రూపొందించడంలో మరింత పురోగతి అవసరం. ప్రజల రాజకీయ పరిజ్ఞానాన్ని, సామాజిక క్రియాశీలతనూ పెంచడానికి జరిగే కృషికి, మార్క్సిస్టు-లెనినిస్టు సిద్ధాంతానికి మధ్య మరింత సన్నిహిత సంబంధాలు వుండేలా చూడటం అవసరం.

సోషలిజాన్ని, కమ్యూనిజాన్ని నిర్మించడంలో, మన సమాజ మేధాస్తోమతను వివిధ యోగించు కోవడంలో నెద్దాంతిక పరిశోధన నానాటికీ ప్రధాన చోదకశక్తి అవుతోంది. అనిర్దిష్ట, అవాన్తరిక పిడివాద సిద్ధాంతాలను ఆసాంతం పరిత్యజించిందే. ఆదరణలో ధృవపడని ప్రతిదానితోనూ, లేదా వె పరిత్యజించి ఆదరణలో ఆధారపడి తుదకు మందకొడి

తనాన్ని, యథా తదవాదాన్ని ప్రవర్తించడానికి దారితీసే ప్రతిదానితోనూ తెగతెంపులు చేసుకోవడే విప్లవాత్మక పునర్నవీనీకరణ ఆసాధ్యం.

సిద్ధాంతానికి, ఆచరణకూ మధ్య ఫలప్రద మైన వ్యవస్థాత్మక సంబంధాలను యేర్పర్చాలి: యిది జరగకుంటే, సిద్ధాంతం కరుడుగట్టి పోతుంది. నూతన భావాలకు తావివ్వద్దు. ప్రజలు తమ సమస్యలను పైపై సమాత్రమే చూడగలుగుతారు. ఉహాశక్తి, చొరవ, పని చేయాలనే కోరిక గల వారిని సాధ్యమైనన్ని విధాలా ప్రోత్సహించాలి. అదే సమయంలో మరో విషయంకూడా గుర్తుపెట్టుకోవాలి. తమ గతకాలపు మనవిజయాలను కీర్తించుకుంటూ నూతన పరిస్థితులను తిరిగి తమకు అనుకూలంగా నర్దుబాటు చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారూ, వాస్తవానికి, తాము పాత పిడివాద సిద్ధాంతాలకే అంటిపెట్టుకుని వుంటున్నప్పటికీ, చొరవ, క్రియాశీలతలను గురించి యితరులకన్నా యెక్కువగా గొంతు

చించుకుని అరుస్తున్నారూ కూడా వున్నారు. మనం వారిని ఒక కంట కవిపెట్టడంలో విఫలం కారాదు.

తనకు తగినంత మంది కార్యకర్తలు, అవసరమైనంత వైద్యాంతిక, రాజకీయ నైతిక ప్రోమత వుండటంకెల్లా ప్రజలమేదా, సృజన శీల ప్రోమతలను పార్టీ, సమీకరిస్తోంది: నూతనమూ, ప్రగతిశీలమూ అయిన ప్రతిదాన్నీ ప్రోత్సహిస్తోంది: దేశాన్ని ముందుకు తీసుకువెడుతోంది.

మన సమాజం స్వభావసిద్ధంగా ఆలోచనా శీల సమాజం: చర్చలకు, విభిన్న దృక్పథాల తారతమ్య పరిశీలనకు, బుద్ధిబలాల, ప్రతిభల మధ్య పోటీకి అవకాశమున్న సమాజం. సోషలిస్టు సమాజానికి గల మేదాప్రోమతలు మరింత పరిపూర్ణంగా వినియోగించుకో గల గాలంటే మనం యీ సమాజ ఆభివృద్ధికి, స్వయం వికాసానికి మరింత శక్తిని సమకూర్చేందుకు అవిశ్రాంతంగా కృషిచేయాలి.

(1987 సెప్టెంబరు 5: సంచిక ప్రం)

(24 వ పేజీ తరువాయి)

బంధాలను తిరిగి రూపుదిద్దడం, అభివృద్ధికోసం విరాయదీకరణను చేపట్టడం అవసరమని వార్తాసంచి సభ్యరాజ్యాలు పేర్కొన్నాయి.

సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ 27 మహాసభ విర్ణయాలు, ప్రస్తుత సామాజిక అభివృద్ధి క్లిష్ట దశలో, ప్రపంచ సమాజంలో సోషలిస్టుదేశాల ప్రతిష్ట విరంతరం పెరుగుతున్న పరిస్థితుల్లో నవస్వతంత్ర దేశాలపై గొప్ప ప్రభావాన్ని నానాటికీ బలంగా నెరవే అంశంగా యిప్పుడూ వున్నాయి: యికముందూ వుంటాయి. యీ

మహాసభలో ఆఫ్రో-ఆసియాదేశాల సంఘీభావ సంస్థ ప్రధాన కార్యదర్శి నోరీ అబ్దెర్ రజాక్ తమ ప్రసంగంలో పేర్కొన్నట్లు అక్టోబరు సోషలిస్టు మహావిప్లవం విజయవంతమైనప్పటి నుండి సోవియట్ యూనియన్ నెరవేరుస్తున్న అత్యంత చరిత్రాత్మకమైన కర్తవ్యాన్ని ఈ మహాసభ పునరుద్ధరించింది. తోటి మానవుణ్ణి దోచుకోవడాన్ని అంతమొందించడం ద్వారా ప్రపంచాన్ని రూపుదిద్దే కర్తవ్యమిది.

(కాస్పియా జ్ఞాజ్జా, 1987 ఆగస్టు 20:

సంచిక ప్రం)

పునర్వ్యవస్థీకరణ: వూహలు, వాస్తవాలు

వై. బి. నోవ్

సోవియట్ యూనియన్ లో జరుగుతున్న ఆమూలాగ్రమైన మార్పులను ప్రపంచ ప్రతికా రంగం (మిత్రులూ, శత్రువులూ ఒకేలా) మంత్రముగమె చూస్తోంది. పునర్వ్యవస్థీకరణోద్యమం సోవియట్ జీవితంలోని సమస్త అంశాలను మెరుగు పర్చుతుందనీ, సోషలిజంలో ఒక నూతన దశను ఆవిష్కరిస్తుందనీ మన సామాజిక-ఆర్థిక వ్యవస్థ సమర్థకులు ఆశిస్తున్నారు. సోషలిజం పూర్తి ప్రతిష్ఠంభనలో పడిందనీ, దీవాల తీసినట్టు యెప్పుడూ అది ప్రకటిస్తోందనీ, పెట్టుబడిదారీ పద్ధతులకు తిరిగి బాహాటంగా వెళ్తుందని నిరూపించడానికి మన శత్రువులు తంటాలు పడుతున్నారు.

బాహాట, ఆర్థిక మేనేజిమెంటు ఆమూలాగ్ర సంస్కరణలు పాశ్చాత్యదేశాల్లో మనపై దాడిచేసేవారికి ప్రత్యేక ఆసక్తిని రేకెత్తిస్తున్నాయి. మనదేశంలో ఆంక్షల తొలగింపు, సోవియట్ సమాజం రహస్య పద్ధతులనుండి పాశ్చాత్య తరహా బాహాటకు నెమ్మదిగా పరివర్తన చెందుతుందనడానికి సూచన అని అనుకొని పెట్టుబడిదారీ ప్రతికా ప్రపంచం సంబర పడుతోంది. సోవియట్ జీవితంలోని గత కాలంనాటి తప్పులను, నేటి తప్పులను, తదితర వ్యతిరేక క్రమాలను సోవియట్ యూనియన్ లో బాహాటంగా బయట పెట్టడం జరుగుతోంది. దీన్ని బూర్జువా ప్రచారకులు పుపయోగించుకుంటున్నారు. సోషలిజాన్ని

అప్రతిష్టపాటు చేయడానికి మన విమర్శకులు విరివిగా వుటంకిస్తున్నారు.

మన శత్రువులకు యిష్టం వున్నా, లేక పోయినా బాహాట సోషలిజానికి యెంతో పుపయోగపడటా తథ్యం. కమ్యూనిస్టు పార్టీ, దేశమూ ఆశించినవాన్నంతటినీ మన యిప్పుటికి పూర్తిగా సాధించలేదు. అయితే మన సమాజ వాతావరణక్షణకు బాహాట అత్యంత విశ్వసనీయ మార్గమని రుజువైంది.

ఇక మన ఆర్థిక మేనేజిమెంటుకు గురించి, సోషలిస్టు ఆర్థిక వ్యవస్థ పూర్తిగా కేంద్రీకృతమైనదని పాశ్చాత్య ప్రపంచంలోని వాడు యెప్పుడూ అనుకుంటూ వచ్చారు. మన ఆర్థిక వ్యవస్థ అకర్మ్యమైనదనీ, అది వివిధము దారుల ప్రయోజనాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోజాలదనీ, వట్టి దుబారా వ్యవస్థ అనీ రుజువు చేయడానికి బూర్జువా ప్రచారకులు నానా తంటాలుపడుతున్నారు. సోషలిజమూ నాశ్యతలు పొసగనివి. సోషలిస్టు ఆర్థిక వ్యవస్థ అత్యధునాతన సాంకేతిక పద్ధతులను స్వీకరించ జాలదు, అని మన వ్యతిరేకుల వాదన. కార్మికులకు తమ శ్రమ తుది ఫలితంపై ఆసక్తి అంతగా వుండదని వారంటున్నారు. కొన్ని విషయాలలో వారు చెప్పినదినరియైనదే. దాన్ని మనం గుర్తిస్తున్నాము కూడా. అయితే, వారి వైఖరులతో మన వైఖరులు ఒక కీలక విషయంలో భేదిస్తున్నాయి, మన లోపాలు సోషలిజానికి స్వతస్పద్ధమైనవనీ, సరిదిద్దడానికి

వీయలేదనివని బూర్జువా సిద్ధాంత వేత్తలు భావిస్తున్నారు. అయితే, ఆవి మన ఆర్థిక యంత్రాంగంలోని లోపాలపట్ల, సోషలిజం తాలూకు రాజకీయ-ఆర్థిక రీతుల గురించి మనకు తగినంత పరిజ్ఞానంలేకపోవడంవల్ల, మేనేజిమెంటు అవకతవకలవల్ల సంభవించి వేనని మనకు తెలుసు.

స్వేచ్ఛా విపణి దీనికి యేకైక పరిష్కార మార్గమని పాశ్చాత్య దేశాలవారు చెబుతున్నారు. కేంద్రీకృత మేనేజిమెంటును విరాకరించండి; స్వేచ్ఛాయుత పోటీని ప్రవేశపెట్టండి, విడుద్యోగాన్ని చూచి భయపడకండి అని విదేశీ విపులు సలహా యిస్తున్నారు. పెట్టుబడిదారీ విధానానికి తిరిగివెళ్ళండి—ఇదీ వారు చెప్పేదాని సారాంశం కాబట్టి దాన్ని మనం అంగీకరించలేం. సోషలిజం ప్రజల ఆస్తిపై ఆధారపడినది. అది మన్నిషిని మన్నిషి దోపిడీ చేయడానికి ఆస్కారమివ్వదు. పెట్టుబడిదారీ విధానంలో కన్న దీనిలో సామాజిక వుత్పాదక శక్తులు అభివృద్ధి చెందేందుకు అధికతర అవకాశాలున్నట్లు మనకు తెలుసు. అయితే, ఆవిసార అవకాశంను వుపయోగించుకోవడమెలా?

దీనికి ఒక సమాధానం మనవద్ద సిద్ధంగా వుంటే బాగుండును. మనం దీనికోసం కృషి చేస్తున్నాము; పెద్ద యెత్తున ప్రయోగాలు జరుపుతున్నాము. విజయసిద్ధికి నలిగిన బాట ఒకటైంది: అదేమంటే, పొదుపు చేయడం, విజ్ఞాన శాస్త్రానికి, వుత్పత్తికి సన్నిహిత సంబంధాలు తప్పకుండా వుండేలా చూడటం, వుత్పత్తి నాణ్యతను మెరుగు పర్చడం మొదలైన వాటికి యంత్రాంగాన్ని,

యేర్పాటు చేయడం యివన్నీ పైనుంచి వుత్పత్తుల జారీద్వారానే చేయడం. కాని, దానిపట్ల మన ఆర్థిక వ్యవస్థ అధికార జ్ఞాప్య పద్మవ్యూహంలో యింకా ఘోరంగా చిక్కుకు పోతుంది.

మనకు మరొక మార్గం ఆవిష్కృతమవుతున్న విషయం మనకు దినదినానికి మరింత స్పష్టంగా గోచరిస్తోంది. సరకు-వస్తు సంబంధాల శాఖోపశాఖలన్నీ మన ఆర్థిక యంత్రాంగంలో వుండాలి: అనేక తీవ్రసమస్యలకు నమ్మకమైన పరిష్కార మార్గమిది. సరిగా ఉపయోగించుకున్నట్లయితే సరకు-వస్తు సంబంధాలు తమంతకు తామే వుత్పత్తి నాణ్యతను పెంచుతాయి; శాస్త్ర, సాంకేతిక శాస్త్రప్రగతికి పెద్ద వూపునిస్తాయి; ముడి పదార్థాలను దుబారా చేయరావనిబోధిస్తాయి. అలా దుబారాచేస్తే, యే పరిశ్రమా లాభదాయకంగా వుండదు.

గత జూన్ మాసాంతంలో జరిగిన సోవియట్ యూనియన్ సుప్రీం సోవియట్ సమావేశం, ప్రభుత్వ కర్మాగారాది సంస్థల (సమ్మేళనల) చట్టాన్ని ఆమోదించింది. తన జమాఖర్చు లెక్కలను తానే తయారు చేసుకోవడం, విడుల స్వయం సేకరణ, మేనేజిమెంటును తానే నిర్వహించటం—వీటికి మారడం ద్వారా సమస్త వుత్పత్తి యూనిట్ల ఆర్థిక స్వేచ్ఛకు హామీకల్పించడం యీ చట్టం వుద్దేశం. తేలిక రకం పరిశ్రమలు యిప్పటికే వ్యాపారంతో ప్రత్యక్ష సంబంధాలు పెట్టుకోవడం ప్రారంభించాయి; యిప్పుడు యివి, విజంగా వినిమయదారుని అవసరాలను తీర్చడం తమ లక్ష్యంగా వుంచుకున్నాయి. వుత్పత్తి సాధనాల విషయంలో కేంద్రీకృత

సరఫరాల పద్ధతి తొలగిపోయి దానిస్థానంలో వ్యాపార పద్ధతి వస్తుంది. నమిష్టి, ప్రభుత్వ వ్యవసాయ క్షేత్రాలకు తమ పుత్రత్తులను అమ్ముకునేందుకు అవకాశాలు మెరుగయ్యాయి. 1987 మే 1 నుండి అమల్లోకి వచ్చిన స్వయం పుపాధిపట్టం వినిమయదారులకు సరఫరాచేసే సరకుల, అందించే సేవల పరిమాణం పెరగడానికి వీలుకలిగిస్తోంది.

కాబట్టి మనమిప్పుడు సోషలిస్టు మార్కెట్ల సమస్యను చిన్న దృక్పథంనుండి చూస్తున్నాము. సోషలిస్టు మార్కెట్ లేనిదే వ్యవహారం నడవదని ఆచరణ నిరూపించింది. కాని మన ఆర్థిక సిద్ధాంతవేత్తలు మార్కెట్ పై తమకున్న ద్వేషాల్ని ఇప్పటికీ అధిగమించలేకపోతున్నారు. మన సిద్ధాంత వ్యతిరేకులు యీ వైరుధ్యాన్ని ప్రచారానికి పునయోగించుకుంటున్నారు. సోషలిస్టు దేశాల మార్కెట్ల ప్రాముఖ్యం పెరుగుతున్న కొద్దీ సోవియట్ యూనియన్, తదితర సోషలిస్టు దేశాలు పెట్టుబడిదారీ విధానం వైపుగా కొట్టుకుపోతున్నాయని వీరు నిరూపించ ప్రయత్నిస్తున్నారు.

ఇక కావాలనిచేస్తున్న దగాయో, లేక వారు విజంగానే అలా అనుకుంటున్నారో నిర్ణయించడం కష్టం. అదేమైనా కావివ్వండి, మనం సోవియట్ విషయశోధకులకు ఒక స్పష్టమైన సమాధానం చెప్పవలసి వుంది. మార్కెట్ల వ్యయంగా పెట్టుబడిదారీ విధానానికి చిహ్నమేమీ కాదు. యిది పెట్టుబడిదారీ విధాన యుగానికి ముందు యెప్పటినుంచో, అంటే నమాజం వర్గాలుగా చీలిపోవడానికి ముందు నుంచే వుంది. శాత్రవ వైరుధ్యాల గల అన్ని సామాజిక-ఆర్థిక వ్యవస్థల్లోను మార్కెట్

నందించాటూనే వచ్చాయి. దీనికికోడు, పెట్టుబడిదారీ విధానంలో పెట్టుబడి పని చేయడానికి, పెట్టుబడి పోగు అవడానికి మార్కెట్ హామీ యిస్తుంది. ప్రైవేటు ఆస్తి రద్దు కావడంతో శ్రామికబలగం యింతెంత మాత్రమూ అమ్ముకపు సరకు కాకుండా పోవడంతో సోషలిజంలో యీ సమస్యే వుండ్దదు. చివరిదే అయినా యెంతో ముఖ్యమైన విషయం. సోషలిజంలో వ్యక్తులు, బృందాలు చేసిన శ్రమను వస్తుగతమైన ఉమ్మడి కొలమానం ప్రకారం అంచనా కట్టడం, పనినిబట్టి పంపిణీ అమల్లో వున్నన్నాళ్ళు అనివార్యం. యిది సోషలిస్టు మార్కెట్ ను వస్తుగతంగా పరిమితం చేస్తుంది.

ప్రణాళిక, మార్కెట్, యీ రెండు ఒక దాని నొకటి యెదుర్కొడుతుంటాయి, వాటి సరియైన సమ్మేళనం మాత్రమే సోషలిస్టు ఆర్థిక వ్యవస్థ సాధ్యమైనంత దాగా పని చేయడానికి వీలుకలిగిస్తుంది, అన్న అభిప్రాయం సోవియట్ యూనియన్ లో వ్యాపిస్తోంది. పుత్రత్తి లక్ష్యాలను, దిశలను, విషృత్తులను, రేల్లను ప్రణాళిక విధేయిస్తుంది. మార్కెట్లు అనేది వస్తుగతంగా వున్న ఒక సామాజిక వాస్తవం. ఇది ప్రణాళికలను సరిదిద్దగల, వాటికి అవసరమైన మార్గదర్శకత్వం పహించగల, ప్రణాళికా సంస్థల పనితీరుపై అజమాయిషీ చేయగల ప్రజాస్వామ్య నియంత్రణారూపం. ధరలను సరకుల వాస్తవ విలువలకు దగ్గరగా తీసుకురావడం మార్కెట్ మౌలిక కర్తవ్యం. యిది నిజానికి, పనినిబట్టి ప్రతిఫలాన్ని పంపిణీ చేయడానికి ఒక పూర్వాపేక్షితం. సోషలిస్టు మార్కెట్లు అయత్నకృత

మైవది కాదు. ప్రభుత్వానికి విస్తారమైన పుత్పాదక, పాదార్థిక వనరులు ఉండటంవల్ల ప్రభుత్వం అది గిరాకీ, సరఫరాలను సులభంగా, ఆర్థిక సాధనాల ద్వారానే క్రమబద్ధం చేయడానికి వీలవుతుంది.

సోవియట్ ఆర్థికవ్యవస్థను, దాని సంస్కరణను వస్తుగత దృష్టితో పరిశీలిస్తే, మనం సోషలిస్టు స్థానాలను వదులుకోవడం లేదన్న విషయం రుజువువుతుంది. పైపెచ్చు, మనం సోషలిజాన్ని పటిష్ట మొనరిస్తున్నాం అని చెప్పాలి. ఎందువల్లనంటే. ప్రణాళికాబద్ధ ఆర్థికవ్యవస్థలోని మార్కెట్టుకు సంబంధించిన అంశాలు పనికి తగిన ప్రతిఫలం పంపిణీని మెరుగు పర్చడానికి తోడ్పడుతున్నాయి. కాబట్టి, పాశ్చాత్య సిద్ధాంత వేత్తలు సోషలిజం

క్షీణిస్తుందని ఆశలు పెట్టుకుంటే వారికి కలిగేది ఆశాభంగమే. సోవియట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ నడుపుతున్న వ్యవస్థ సోషలిస్టు స్వభావం కోల్పోతూ అంతకంతకు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అవుతుండటంవల్ల ఆ పార్టీ తన అగ్రగామి పాత్రను కోల్పోతోంది అని క్రిస్టియన్ నైన్స్ మానిటర్ పత్రిక యిటీవల రాసింది. కొన్ని యితర పాశ్చాత్య పత్రికలు కూడా యిదే రకమైన జోస్యాలను చెబుతున్నాయి.

విదేశాల్లోని యిలాంటి శ్రేయోభిలాషులకు మనం ఆశాభంగం కలిగించాల్సి వుంది. సోషలిజం పెట్టుబడిదారీ విధానంగా మారిపోవడం లేదు. పునర్వ్యవస్థీకరణ ముందుకు సాగుతున్నకొద్దీ కమ్యూనిస్టుపార్టీ పలుకుబడి మరింత పెరుగుతుంది, అంతే. *

(17 వ పేజీ తరువాయి)

గించేందుకు పైవికతలపాటు స్థాయిని దళింపవారిగా తగ్గించవలసిన అవసరాన్నీ దృష్టిలో వుంచుకుంటూ, అణుయుగ వాస్తవాలను గురించిన నిరావేశ అవగాహనతో, అంగంగికంగా పెనవేసుకున్న యీ సమస్యలను పరిష్కరించాలన్న సోవియట్ యూనియన్ వైఖరిని సోవియట్ పక్షం తెలియజేసింది.

అమెరికాపక్ష దృష్టితో అమెరికా-సోవియట్ సంబంధాలను, రోనాల్డ్ రీగన్ క్లుప్తంగా సమీక్షించారు. తాను మునుపు చేసిన వివాదాస్పద ప్రకటనలను కొన్నింటిని యీ సందర్భంగా ఆయన పునశ్చరణచేశారు.

వాచా ఒకరితో ఒకరు తలపడటం మానుకుని, సహకారానికి పూనుకోవడం పుభయదేశాల మధ్య సంబంధాలకు ముఖ్యమని సోవియట్ పక్షం నొక్కిచెప్పింది.

అణ్వాయుధాల తగ్గింపులకు సంబంధించిన ప్రధాన సమస్యలను పరిష్కరించుకోవలసిన సమయం వచ్చిందని అమెరికా అధ్యక్షుడు అంగీకరించారు. తగిన ఒప్పందాలకోసం ఆచరణాత్మక సన్నాహాలకు పుభయపక్షాలూ పూనుకుంటాయన్న ఆశాభావం యీ సమావేశంలో వ్యక్తమైంది.

ఈ సమావేశంలో సోవియట్ పక్షన, సోవియట్ యూనియన్ విదేశ వ్యవహారాల ఉపమంత్రి అలెగ్జాండర్ బెస్మెర్త్నిక్. అమెరికాలోని సోవియట్ యూనియన్ రాయబారి యూరీ దుబీనిన్లూ, అమెరికా పక్షన ఉపాధ్యక్షుడు జార్జి బుష్, విదేశాంగమంత్రి జార్జి షుల్జ్, రక్షణమంత్రి కాన్పర్ పీన్ బెర్గర్, జాతీయ భద్రతా వ్యవహారాల్లో అధ్యక్షుని సహాయకుడు ఫ్రాంక్ డ్యూసెల్ పాల్గొన్నారు.

(టూన్, 1987 సెప్టెంబర్ 17)

SOVIET SAMEEKSHA (Telugu)

Vol. 21, No 40

Oct. 6, 1987

CONTENTS

The Reality and Guarantees of a Secure World

— *Mikhail Gorbachev*

Soviet Foreign Minister Meets U.S. President

Soviet American Agreement for Setting up Nuclear Risk
Reduction Centres Signed: Important Confidence-Building
Step Taken

*Towards 70th Anniversary of the Great October
Socialist Revolution:*

The Light of Liberty

— *V. Pozdnyakov*

U. S. S. R : Land and People :

Using Intellectual Potential of Socialism to 'ull Extent

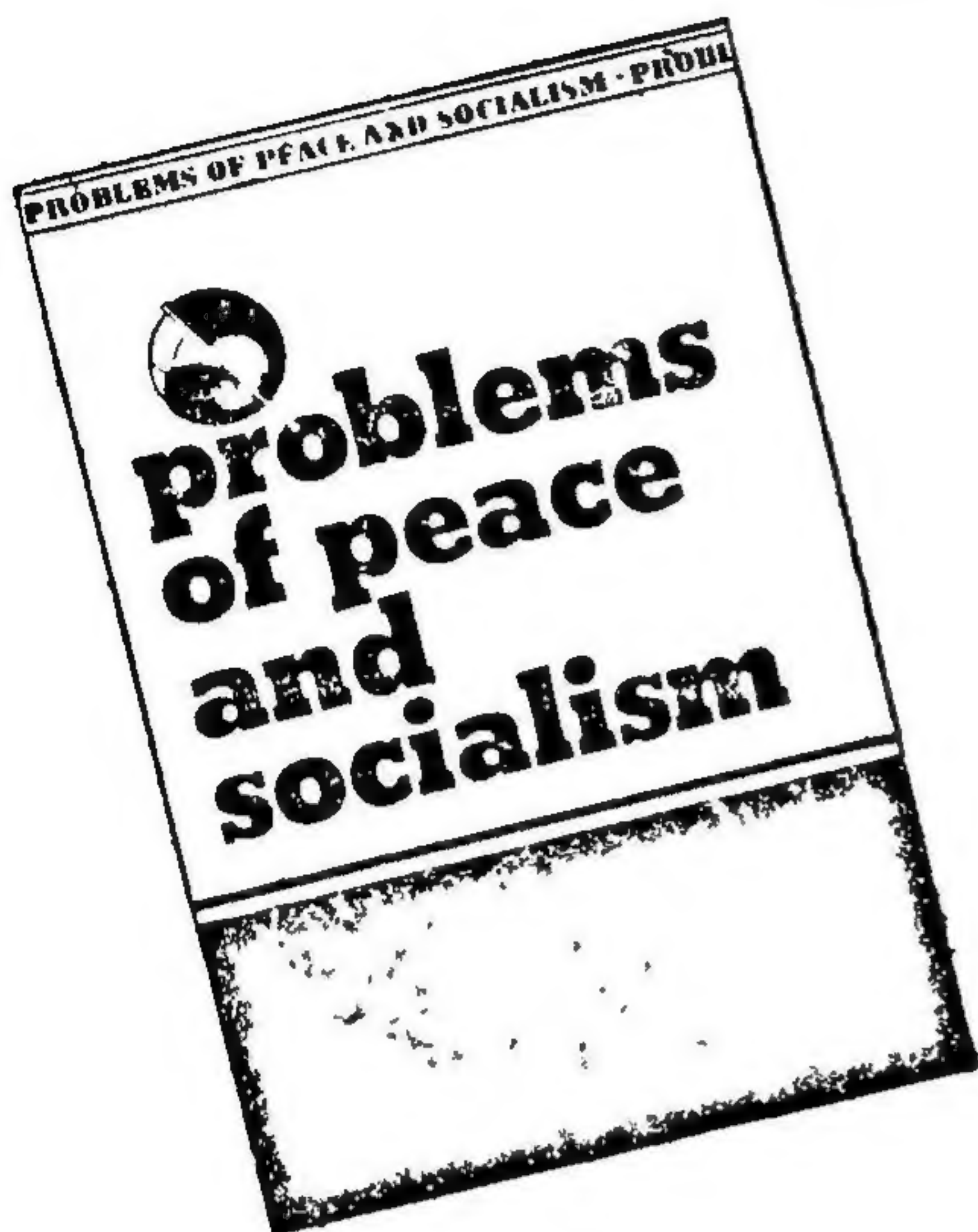
— **PRAVDA Editorial**

Restructuring: Illusions and Realities

— *Y. Blinov*

**A journal
published monthly
in 40 languages
and distributed
in 145 countries**

**PROBLEMS OF PEACE
AND SOCIALISM**

**SUBSCRIPTIONS TO
BE REMITTED TO**

- * A theoretical and information journal brought out collectively by Communist and Workers' Parties
- * A unique international publication
- * A world communist forum
- * A journal whose contributors include outstanding leaders of the international communist movement, prominent Marxist scholars and leading members of progressive movements

**PEOPLE'S PUBLISHING
HOUSE,
Rani Jhansi Road,
New Delhi-110055**

SUBSCRIPTION RATES

Single Copy (plus postage)	Rs. 2.00
Annual (12 issues, including postage)	Rs. 18.00

ఎం. ఇల్యన్, జె. సెగాల్

మానవుడే మహాశక్తి సంపన్నుడు

పేజీలు. 210, ధర రు. 16.25; రాదుగా ప్రచురణాలయం, మాస్కో

పిల్లలు, తమ చుట్టూగల ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నంలో కురిపించే "యెందుకు అనే సవారి" ప్రశ్నల్లో కనీసం కొన్నిటికి సమాధానమిచ్చే జటిలమైన ప్రయత్నానికి మిహాయిల్ ఇల్యన్ పూనుకున్నారు. వారికి నరళమైన పద్ధతిలో ప్రపంచ పరిజ్ఞానాన్ని యీ పుస్తకంలో అందించారు. తనభార్య, సహోద్యోగి ఆయిన ఎలెనా సెగాల్ సహకారంతో రచించిన యీ పుస్తకం పిల్లలకు మానవ సంస్కృతి చరిత్రను విశదపరుస్తుంది. నరుని పరిణామం యెలా జరిగింది; అతడు పని చేయడం, ఆలోచించడం, ఇనుమును, విప్పును పువయోగించడం, ప్రకృతి శక్తులను ప్రతిఘటించడం యెలా నేర్చుకున్నాడు; ప్రపంచాన్ని, దాన్ని మార్చడాన్ని యెలా తెలుసుకున్నాడు—యీ అంశాలన్నిటినీ చాలా అనక్తిదాయకమైన పద్ధతిలో రచయితలు వివరించారు.

దొరుకుచోటు : విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం, హైద్రాబాద్-500001

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ

ಪ್ರವರ್ತಕರ ಹೆಸರು	KLVA105M232
ಪ್ರವರ್ತಕರ ವಿಳಾಸ	ವಿಳಾಸದ ವಿವರ
ತಾರೀಖು	07 February 2025
ಮುಂದುವರಿದು	yes
ನಿರ್ಮಿತ	yes
ಮೊತ್ತದ ವಿವರ	31
ನಿರ್ಮಿತ ವಿವರ	NO
ಫಲಿತ ವಿವರ	NO
ಕೆಲಸ ವಿವರ	NO
ಕಾರ್ಯದ ವಿವರ	Veda Vathi
ವಿವರದ ವಿವರ	Veda Vathi
ವಿವರದ ವಿವರ	HEMA
ವಿವರದ ವಿವರ	
ವಿವರದ ವಿವರ	
ವಿವರದ ವಿವರ	
ವಿವರದ ವಿವರ	900D.